The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

United States Editorial Office: Editor: K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Phones — DI 2-2324, BR 8-8681.

WEDNESDAY, MAY 23, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 40. TREŠDIEN, 1962. GADA 23. MAIJĀ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

4

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Tedis Zieriņš,

NOZĪMĪGI KURSI

Ka sekmīgus pretkomūnisma darbiniekus agrāk vai vēlāk mēģina nomelnot, to labi zina arī Dr. Fredis Švarcs (Fred Schwarz), kas, starp citu, pirmais sāka plaši popularizēt filmu „Mana Latvija".

Daudzās pilsētās ASV rietumos, vidienē un dienvidos viņš noorganizējis pretkomūnisma kursus, kuŗās lekcijas lasa pazīstami speciālisti komūnisma jautājumos. Kursi ilgst piecas dienas un lekcijas parasti notiek no plkst. 8.00 rītā līdz plkst. 10.00 vakarā. Notiek arī pretkomūnistisku filmu izrādes.

Kursu apmeklētāju skaits sniedzas tūkstošos, kas ļoti nepatīk komūnistiem.

Piemēram, šejienes komūnistu prese sevišķi žēlojās, ka uz Sanfrancisko pretkomūnisma kursiem esot aizvilināti 18.000 amerikāņu un ka šo kursu norise katru vakaru 4 stundas bijusi vērojama televīzijā.

Diemžēl, Švarca nomelnošanā pēdējā laikā piedalījušies arī vairāki liberāli laikraksti un lieli žurnāli, kuŗu sagrozīto ziņojumu dēļ pat dažs mūsu tautietis apmulsis un nespēj vairs skaidri spriest.

Pēc nupat maija vidū Dr. F. Švarca vadībā notikušajiem plašajiem kursiem Omahā, Nebraskā, viņa vadītie kristiešu pretkomūnisma krusta karotāji visu vērību veltī Ņujorkas pilsētai, kur Madison Square Garden'ā šovasar grib sarīkot kursus, kas savos apmēros tālu pārsniegtu visus iepriekšējos.

Ir vairāki iemesli, kāpēc izvēlēta tieši Ņujorka. Pirmkārt, tā ir dažādu ziņu aģentūru centrs, kam milzīga ietekme ne vien amerikāņu, bet arī visas pasaules iedzīvotāju noskaņojumā. Ņujorka ir Amerikas televīzijas un radio tīkla centrs. Tāpat tur iznāk daudzi lielie žurnāli, kuŗus derētu iepazīstināt ar patiesajiem faktiem, kaut arī vairāki no tiem pēdējā laikā snieguši sagrozītas ziņas. Tāpat Ņujorka joprojām ir ASV komūnistu partijas sēdeklis.

Ļoti svarīgs faktors ir, ka Ņujorkas tuvumā varot saskaitīt ap 500 koledžu un universitāšu, kuŗu audzēkņus ir ļoti svarīgi pareizi apgaismot, jo kā jau Ļeņins teica:„ Jaunatne izšķirs cīņu starp kapitālismu un komūnismu."

Sava nozīme ir arī faktam, ka Ņujorkas pilsētā ir vairākas spēcīgas tautību grupas. Ņujorkā ir vairāk žīdu kā Izraēlā, vairāk itāļu kā Romā, vairāk īru kā Dublinā.

Lai sāktu priekšdarbus plašajiem kursiem Ņujorkā, Dr. F. Švarcs tur bija ieradies pagājušā mēnesī. Tūlīt viņš sastapa ne vien sirsnīgus, dedzīgus palīgus, bet arī ienaidniekus. Kāda referāta laikā, kur apmeklētāju bija ap 3.000, viņu apmētāja ar olām. Daži nēsāja plakātus ar naidīgiem saukļiem.

Tomēr tas nebiedē ne Dr. F. Švarcu, ne patriotiskos amerikāņus, kas piedalīsies kursu rīkošanā. Liekas, ka šādi naidīgi spēki tieši cels kursu popularitāti.

Tuvāka informācija par kristiešu pretkomūnistisko krusta kaŗu un arī par Ņujorkā paredzētiem kursiem iegūstama no: Christian Anti Communism Crusade, Box 890, Long Beach 1, California.

9 g. vecais Uldis Vīksne ar savu vecmāmiņu, 82 g. v. Martu Vīksni Sv. Katarīnēs. . . . Viņiem vienmēr kopīgas domas un valoda latviešu dziesmās un grāmatās. J. Liģera uzņ.

Neizdevies atentāts pret Francijas prezidentu

SLEPENĀS ARMIJAS ORGANIZĀCIJAS TERRORISTI MĒĢINA NOGALINĀT PREZIDENTU DE GOLLU. FORMOZA PIEDĀVĀ PAJUMTI KOMŪNISTU ĶĪNAS BĒGĻIEM. ANTI - KASTRO KUBAS MILITĀRISTI ATRODAS KAŖA STĀVOKLĪ AR DIKTĀTORU KASTRO.

Pagājušās nedēļas nogalē, kad prezidents de Golls apmeklēja dievkalpojumu Lemožas Sv. Etjena katedrālē, viņš atradās tuvāk nāvei nekā jebkad savā līdzšinējās valdīšanas laikā. Pag. gada septembŗa plastikas b u m b a s atentāta mēģinājums pret Francijas prezidentu bija tīrā bērnu spēle, salīdzinot ar tām pūlēm, kādas pag. nedēļas nogalē pielika slepenās armijas organizācijas pārstāvji, lai nogalinātu Francijas prezidentu.

Bet, lai cik fanātiska arī būtu slepenā armijas organizācija, tā savā īsā darbības laikā pierādījusies pilna nodevēju; tāpat tur darbojas valdības aģenti. Nodevība gandrīz katrā vienā gadījumā bijusi slepenās organizācijas vadītāju notveršanā. Kāda Alžīrijā notverta slepenās armijas organizācijas pārstāvja informācija pagājušās nedēļas nogalē pasargāja prezidenta de Golla dzīvību. Apcietinātais terrorists informēja policiju par gaidāmo atentātu un franču drošības spēkiem nebija nekādu grūtību apcietināt sešpadsmit vīru lielo grupu, kas bija paredzējuši atentātu izvest. Sagaida, ka sakarā ar iecerēto prezidenta slepkavību notiks vēl tālāki aresti kā Francijā, tā Alžīrijā.

FORMOZA MOSTĀS

Bēgļu pārpludinātās Hongkongas policijas pārbēdzēju atgriešanas politika sacēlusi plašu sašutuma viļņi visā brīvā pasaulē. Nemaz nerunājot par agrākiem gadījumiem, nepilna mēneša laikā vien — no šī gada 1.—20. maijam angļu kolonija atpakaļ uz komūnistu Ķīnu nosūtījusi vairāk kā 32.000 bēgļu!

Tikai pēc bezgalā ilgas domāšanas situāciju beidzot apjēdzis nacionālistu Ķīnas prezidents Čangkaišeks. Kamēr pārpildītā Hongkonga jau uzņēmusi turpat divi miljoni bēgļu no komūnistu Ķīnas, nacionālistu Formozā patvērumu atraduši labi ja 15.000. Nacionālistu valdība tagad solījusies šo neproporcionālo stāvokli likvidēt, līdz ar to paceļot savas akcijas Ķīnas cietzemes iedzīvotāju acīs. Nacionālisti solījušies izbeigt bēgļu miljonu bezcerīgo stāvokli, apsoloties uzņemt un gādāt par saviem tautas brāļiem, kas bēg no bada un komūnisma.

Bēgļu sūtīšana atpakaļ uz komūnistu Ķīnu pēdējās dienās radījusi ļoti saspīlētu atmosfairu visā Hongkongā. Vietējie ķīnieši nebūt neatbalsta angļu politiku, bet visiem spēkiem mēģina palīdzēt nelegāli robežu pārnākušiem paslēpties no redzīgās policijas acs. Gluži jauns Hongkongas ķīniešu paņēmiens ir angļu vadīto bēgļu konvoju traucēšana. Pie tiltiem un dzelzceļu pārbrauktuvēm ķīniešu pūļi apstādina konvojus, un, kā tas vairākos pēdējos gadījumos pierādījies, lielākā daļa bēgļu sajukuma brīdī izbēg.

ANTI - KASTRO IZPLETŅU LĒCĒJI KUBĀ

Pēc atgriešanās no īsas militāras misijas Kubas rietumos kādas anti - Kastro militārās grupas komandieris paskaidroja, ka sadursmēs ar diktātora spēkiem nogalināti vai ievainoti 75 Kubas karavīri.

Kpt. Pertiera, kas vadīja 26 vīru lielu izpletņu lēcēju grupu, preses pārstāvjiem pastāstīja, ka viņa cīnītāji nolaidušies Pinar del Rio provincē un pirmo kontaktu ar Kastro spēkiem uzņēmuši 18 jūdzes dienvidaustrumos no Havanas. Uzbrucēju starpā cietušo nav bijis.

Var sagaidīt, ka nākotnē vietēja rakstura uzbrukumi pret Kastro — no ārpuses — kļūs intensīvāki. Šā gada 9. maijā kāds agrākais Kubas gaisa spēku virsnieks kpt. Paves nodibināja cīnītāju grupu, kas nekavējoties pieteica kaŗu ministru prezidentam Kastro un šo kaŗu mēģinās arī vest.

Kpt. Pertiera, ziņojot par situāciju Kubā, zināja stāstīt, ka militāra pretestība kalnainos apvidos turpinās tāpat kā vienmēr, bet ka Kubas komūnistiem visvairāk sāp lauksaimniecības un rūpniecības sabotāža, kas salas saimniecību novedusi neglābjamā chaosā.

PREZIDENTA KENEDIJA DRAUDI UZTRAUC KOMŪNISTUS

CHRUŠČEVS VADA PRETAMERIKĀNISMA KAMPAŅU BULGĀRIJĀ. PEKINGA SOLĀS STEIGTIES TALKĀ INDOĶĪNAS KOMŪNISTIEM. SAV. VALSTIS TURPINA STIPRINĀT SAVUS BRUŅOTOS SPĒKUS TAIZEMĒ.

Noslēdzot savu viesošanos Bulgārijā, Padomju Savienības Chruščevs asi kritizēja prezidentu Kenediju personīgi un Sav. Valstu Indoķīnas politiku vispār, paskaidrojot, ka tā būtu tīra pašnāvība, ja amerikāņi paspiestu pogu atomkaŗam pret Padomju Savienību.

Visu Bulgārijas vizītes laiku Chruščevs vadīja asu pretamerikānisma kampaņu, cildinot Padomju Savienības militāro varenību, kas Chruščeva uztverē daudz pārāka par Sav. Valstīm.

Prezidenta Kenedija atkārtotie solījumi sargāt Rietumeiropu, tāpat solījumi pasargāt Indoķīnas brīvo valstu vai vismaz atlikušo valstu daļu neatkarību izsaukušas asas atskaņas kā Maskavā, tā Pekingā. No otras puses, tik ļoti ilgi gaidītā Vašingtonas politikas noteiktība likusi komūnistiem nopietni padomāt. Runādams Sofijā, Chruščevs nevarēja tikt klāt prezidentam Kenedijam citādi, kā ieliekot viņa mutē nekad neizteiktus vārdus, pārmanot izteikto vārdu jēgu.

Chruščevu bezgala kaitina nepatīkamais fakts, ka tagad, kaŗa gadījumā, Vašingtona nebūt vairs nesolās būt tā, kas sāks cīnīties tikai pēc pirmā komūnistu uzbrukuma. To Chruščevs saviem klausītājiem mēģināja pasniegt kā Sav. Valstu kaŗa draudus, draudus agresijai pret komūnismu. Chruščevs uzsvēra, ka Kenedijs piekopj ļoti muļķīgu politiku; draudi Padomju Savienībai, kas militāri vismaz tikpat spēcīga kā Sav. Valstis, Chruščeva domāšanā nav nekāda lielā politiskas gudrības izrādīšana. Ar to tagad Maskavas diktātora priekšā nogrēkojies prezidents Kenedijs.

Sav. Valstu militārā aktīvitāte un stabilais mugurkauls Indoķīnā nav palikuši bez iespaida. No Rietumu viedokļa raugoties, šis iespaids ir noteikti pozitīvs. Pirmkārt, Laosas komūnisti, kas bez lielas domāšanas lauza pamieru un sāka jaunu territoriju atkaŗošanu no valdības kaŗaspēka, tagad kaŗa darbību pārtraukuši un pat piedāvā sarunas ar valdības un neitrālo grupu pārstāvjiem, vienošanās gadījumā solīdamies sadarboties trīs partiju koalicijas valdībā. Un nav jāaizmirst, ka tas viss noticis tikai laikā, kamēr Vašingtona vēl nav devusi galīgu lēmumu par iejaukšanos Laosas konfliktā. Komūnistu pasaulē, acīmredzot, tomēr ir pietiekami skaidra informācija, ka Sav. Valstis nolēmušas Laosu viņiem neatdot. Tādēļ izdevīgāk nogaidīt.

Tikai pirms pāris nedēļām, vadoties no komūnistu partizānu uzbrukumu virziena Laosā, radās pamatotas bailes, ka komūnisti savu agresiju varētu pārsviest no Laosas arī uz Taizemi. Tā kā pēdējā sastāv Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā, Sav. Valstu rīcība bija ātra un noteikta. Uz prezidenta Kenedija rīkojumu Indoķīnas ūdeņos tika palielināti Sav. Valstu jūŗas spēki. Taizemē stacionēto kājnieku skaits nedēļas laikā pieauga uz 5.000 vīru. Kad savu labo gribu pierādīja arī Austrālija un Jaunzēlande, Taizemes valdība jau jutās pietiekami droša, lai laipno piedāvājumu varētu noraidīt. Tāds pat stāvoklis valda arī Dienvidvietnamā, kas atrodas zem nepārtrauktiem, ķīniešu atbalstītiem, Ziemeļvietnamas uzbrukumiem. Tiklīdz komūnisti cīņās iesaista lielākus spēkus, Sav. Valstis nekavējoties palielina savu palīdzību, cerībā, ka ar laiku šī palīdzība, kopā ar Dienvidvietnamas armiju izveidosies par komūnistiem nesašķeļamu aizsardzības čaulu.

Sav. Valstīm uzsākot spēku stiprināšanu Indoķīnā, vispirms par kaŗa briesmām sāka vaimanāt Pekinga, solot palīdzību kā Ziemeļvietnamas, tā Laosas komūnistiem. Bet, vismaz Laosā, Sav. Valstu rīcība — nosūtot spēkus uz Taizemi — izrādījās iespaidīgāka par Pekingas solījumiem. Laosas uzbrucēji aprāvās.

Chruščevam bija nopietni jāpiestrādā, lai atvadrunā Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā nepaliktu pārāk smagos zaudējumos prezidenta Kenedija rīcības priekšā, — kuŗai komūnisti līdz šim spējuši atbildēt vienīgi tiešiem draudiem. Chruščevs apgalvoja, ka prezidents Kenedijs seko savu priekšgājēju politikas pēdās, neprasdams neko citu, kā vienīgi draudēt ar savām atombumbām — labi zinādams, ka vismodernākie ieroči ir arī Padomju Savienībai. „Imperiālisti ir radījuši neiedomājamu saspīlējumu visā pasaulē", savu Bulgārijas draudu kampaņu noslēdza Chruščevs. „Kaŗa gadījumā nebūs neviena zemes stūrīša pasaulē, kas paliks kaŗa liesmu neskarts. Imperiālistu aprindām ir pienācis pēdējais laiks saprast, ka tad, kad sociālisti uzvarēs, kapitālistu virskundzība būs iznīcināta uz visiem laikiem."

PĀRMAIŅAS PIEKTĀ REPUBLIKĀ

CETURTĀS REPUBLIKAS MINISTRU PREZIDENTS ATSTĀJ FRANCIJAS KABINETU. PREZIDENTS DE GOLLS PRETOJAS EIROPAS KOPĒJĀ TIRGUS VALSTU POLITISKAI VIENVADĪBAI. EIROPIEŠU KOLONISTI ATSTĀJ ALŽĪRIJU.

Kad ceturtai republikai krītot valsts vadību pārņēma ģen. de Golls, kāds viņa kaŗa biedrs, ģen. Salāns lepni paziņoja, ka Francijas nākotne Alžīrijā atrodas viņa rokās. Vajadzēja paiet tikai nedaudz gadiem, kad tas pats ģen. Salāns atrodas apcietinājumā, tiesas rokās, apvainots valsts nodevībā, sazvērestībā un slepkavībā.

Pagājušā nedēļā notika vairākas citas pārmaiņas, kas no jauna apliecināja prezidenta de Golla nesalaužamo vēlēšanos pēckaŗa Franciju pārvērst miera laiku lielvalstī, ar agrāko prestižu un agrāko respektu. Tādēļ arī prezidents de Golls, kas no visas sirds atbalsta Eiropas kopīgā tirgus izveidošanu, tagad nolēmis pretoties pārējo valstu proponētai galīgai politiskai vienotībai, kas, citiem vārdiem, nozīmētu Eiropas Savienoto Valstu izveidošanu. Kamēr saimnieciska kopība Francijai ir izdevīga un militāra sadarbība absolūti nepieciešama — kaut amerikāņu virskundzību atomieroču pārraudzībā viņš nevar ciest — politiski ģen. de Golls grib palikt neatkarīgs. Viņam nav nekādu iebildumu pret politisku jautājumu debatēm, laiku pa laikam, ar pārējām kopīgā tirgus valstīm, bet savos lēmumos de Golls grib tikt atstāts brīvs. Tikai ar šādu brīvību viņš, pēc savām domām, kādu dienu tuvā nākotnē spēs atgūt zaudēto Francijas varenību.

Attieksmē pret komūnistiem de Golls savas kārtis jau sen kā atklājis. Viņš komūnistu darbībā saredz to, kas Sav. Valsīm un Anglijai, tīšu prātu vai arī nemanot, bieži vien paiet gaŗām. Viņš ir nolēmis nesakompromitēties; ar komūnistiem runāt tikai tad, ja pēdējiem ir kas ko piedāvāt. Šādos punktos Vašingtona un Londona no Parīzes var daudz ko mācīties.

Piektās republikas prezidenta lielākais triumfs ir Alžīrijas pamiers. Gan vēl vairāk asiņains — kopš pamiera parakstīšanas Alžīrijas pilsētās un laukos slepenās armijas organizācija nogalinājusi vairāk kā tūkstoš vīriešu, sieviešu un bērnu — bet pamazām tuvodamies varmācību apsīkumam. Miers vienmēr ir prasījis daudzu cilvēku dzīvību.

Lai gan slepenās armijas organizācijas terroristi cīņu vēl pilnīgi nav uzdevuši, uzvaras cerības iztecējušas kā smiltis caur viņu asiņainiem pirkstiem. Visi galvenie vadītāji vai nu nogalināti, vai apcietināti. Un eiropiešu kolonisti viņu izredzēm vairs netic. Alžīrijā sākusies eiropiešu pānika — masveidīga bēgšana uz Franciju, kas moslemu acīs var nozīmēt vienīgi Alžīrijas neatkarības tuvošanos.

18. maijā, ap plkst. 10 vakarā, ALA's kongresa laikā Milvokos pēkšņi salimis mūsu laikraksta līdzstrādnieks rakstnieks Jānis Veselis. Izsauktā ambulance noveda rakstnieku slimnīcā, kur konstatēja, ka viņš jau miris. Līdzi aizbraukušie — DV pr-ks V. Aparjods un rakstniece Ella Andersone, atgriežoties sanāksmē, paziņoja dalībniekiem sēru vēsti. Piecēlušies, visi vienojās lūgšanā Debesu tēvam.

Aizgājēja piemiņas brīdis otrdien, 22. maijā, plkst. 8 vakarā bēru namā, 917 So. Burdick Ave., Kalamazū. Izvadīšana notiks 23. maijā, plkst. 4.30 p.p. uz Riverside kapu latviešu nodalījumu.

K. Ķezbers

LATVIJA

Nr. 40 TREŠDIEN, 1962. GADA 23. MAIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas sleju telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktas domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

SARKANO SPIEGI

Kamēr atbruņošanās sarunas Ženēvā atduras pret stingru krievu nostāju internacionālai jeb kādai citai komisijai ātomu kontrolē, aizbildinoties ar to, ka tāda komisija būtu tikai izspiegošanai, tikmēr paši komūnisti izved spiegošanu pastiprinātā veidā.

Lai gan krievu un viņu satelītu spiegi tik apmāciti speciālās skolās un vislielākā piesardzība tiek pielietota, lai viņus neatklātu, tomēr reizi pa reizei kāds iekrīt, vai pāriet Rietumu pusē, līdz ar to tad paveras arī mazliet ieskats viņu darbībā un dažreiz tiek atklāti arī citi viņu līdzdalībnieki. Tā, piemēram, pārbēgušais Austrumvācijas spiegu vadonis leitnanta pakāpē Gunters Maenels, par kuŗu rakstīju agrāk, pārbēga ar listēm un fotogrāfijām par saviem padotajiem. Rezultātā kādam amerikāņu gaisa spēku kapteinim 43 gadu vecam Jozefam Kaufmanim tika nupat Visbādenē, Vācijā, piespriesti 20 gadi smagā darbā par aizsardzības noslēpumu izdošanu austrumvāciešiem. Kaufmanis esot atklājis noslēpumus par amerikāņu radāra brīdinājumu sistēmām Grenlandē un Japānā, kā arī par gaisa spēku bāzēm Kalifornijā. Prāvā galveno liecību pret Kaufmani nodeva 30 gadu vecais Maenels, slēpdamies zem parūkas ar viltotiem matiem, ūsām un tumšām acenēm.

Sarkano spiegu aktivitāte nav vairs nekāds noslēpums rietumu valdībām, gluži pretēji — tās ir satrauktas par daudzo valsts noslēpumu izspiegošanu un sarkano ieperināšanos svarīgos posteņos. Tā nupat britu valdība ir spērusi stingrus soļus pret saviem ierēdņiem valsts dienestā, kuŗiem būtu pieejami kādi noslēpumi, jo atklājies, ka valsts ierēdņu un pastā nodarbināto arodbiedrībās, kuŗas nodarbina 80 pilna laika atlagotus darbiniekus, 20 no tiem esot komūnisti jeb to līdzskrējēji. Jau kopš Lonsdēla un viņa līdzstrādnieku atklāšanas britu valdība ir spērusi piesardzības soļus noslēpumu glabāšanā, bet līdz ar daudzo komūnistu atklāšanu ierēdņu arodbiedrībās piesardzība ir vēl vairāk pastiprināta un slepenos dokumentos varēs ieskatīties tikai sevišķi uzticīgas personas jeb ‚acis', lai tad tie atkal tiktu stingri noglabāti.

Par sarkano spiegu darbību ir arī sarakstītas vairākas grāmatas. Visplašāko informāciju sniedz J. Bernards Hutons, kas nav viņa īstais vārds, jo patiesībā ir čechs. Viņa grāmatas „School for Spies" un „Danger from Moscow" sniedz plašu informāciju par sarkanās miglas ieplūšanu rietumu pasaulē.

E. H. Kukridžs (Cookridge) savā grāmatā „The Net that Covers the World" norāda, ka kādas 25 no 200 krievu slepenpolicijas skolām sagatavo speciālistus spiegošanai ārzemēs. Labākie skolnieki tiekot izraudzīti Kučino akadēmijai Maskavas pievārtē, kuŗa ir padota 9. sekcijai un tur apmācot arī džudo, cilvēku nolaupīšanu, apieties ar indēm un citiem neparastiem nogalināšanas ieročiem.

Autors Komers Klarks savā grāmatā „The War Within" apraksta Lonsdēla pagātni. Tas pats autors kādā laikrakstā pag. gadā sniedza rakstu sēriju, brīdinot no spiegu briesmām, kur starp citu viņš norāda uz kādu krievu spiegu skolu ‚kas atrodoties Ukrainā blakus nelielai pilsētiņai Vinnicai. So stūri krievu spiegu organizācija esot pārvērtusi par tipisku angļu klubam līdzīgu iestādījumu, lai tie pierastu apstākļiem Britānijā. Nākošie spiegi tur sēžot ērtos ādas atzveltņu krēslos, lasot angļu laikrakstus un gurdeni pamājot apkalpotājiem. Sienas greznojot britu karalienes ģimenes portreti. Pat B.B.C. ziņu pārraidījumus tur sniedzot. Tas viss domāts spiegu noslīpēšanai Britānijas apstākļiem, lai tie iegūtu angļu akcentu un spētu iejusties starp britiem.

Ziņas par šīs skolas esamību, kuŗa ir viena no daudzajām, esot izvedis zviedru slependienesta majors Pers Lindgrens, kuŗam bijusi izdevība apmeklēt šo vietu krievu pārskatīšanās dēļ.

Domā, ka pie krieviem aizbēgušo britu diplomātu Gaja Burdžesa un Donalda Maklina galvenais darbs esot padomu došana šīm skolām — kā un kur spiegi varētu iegūt britu noslēpumus katrā dzīves sfairā.

Citas pilsētas daļas esot iekārtotas, atbilstot citām valstīm, un uz 25 gadi notiesātais spiegs Gordons Arnolds Lonsdēls (patiesā vārdā Kenons Molodijs — krievu pulkvežleitnants) esot sagatavots Kanadas nodaļā.

Pēc Amerikas federālā izmeklēšanas biroja direktora Edgara Hūvera atklājuma „ne mazāk kā ceturtdaļmiljona pilna laika aģentu strādā Pad.Savienībai par labu".

Nav aizmirsti arī afrikāņi. To sagatavošanai aiz dzelzs aizkara pastāv vismaz 6 skolas. Svarīgākā esot Prāgā, kāda cita Hauskā pie Prāgas. Citi centri esot Austrumvācijā un Polijā. Speciāls institūts afrikāņiem nodibināts Budapeštā 1959. g. Bez tam afrikāņu militāros lidotājus sagatavo Pad. Savienībā un Rumānijā.

Londona. Britu slependienests neoficiāli aktīvo spiegu skaitu Britānijā lēš uz 1000, starp kuŗiem krievi un austrumzemju pieder 2 grupām. Vieni G.R.U. (Glavnoje Razvedjevatelnoje Upravļenije) — Galvenā inteliģences (spiegu) pārvalde, pie kuŗas piederēja notiesātie: Lonsdēls, Krogeri, Houghtons un Gi.. Otra grupa pieder K.G.B. (Komitat Gosudarstvennoi Bezopasnosti — Valsts drošības komiteja).

G.R.U. galvenais komandpunkts ar savām milzīgajām radio antennām virs nama fasādēm atrodas Dzirzhinski ielā Maskavā un galvenokārt koncentrējas uz militārām izspiegošanām. K.G.B. darbība tiek vadīta no marmora celtnes Keljajeva laukumā Maskavā un koncentrējas uz politiskām izspiegošanām un gatavojot politiskus nemierus.

Kuplais krievu diplomātu skaits krievu sūtniecībās ārzemēs dod labu paslēptuvi simtiem aģentu. Militārais atašejs parasti esot spiegu seniors no G.R.U. grupas. Bet dažreiz tas var būt pat vienkāršs štāba loceklis — durvju sargs jeb šoferis, kas tiek konrolēts tieši no centra Maskavā, kuŗu aģenti sauc par Aperātu.

Tāpat vismaz viens no krievu ziņu aģentūras Tass locekļiem, kuŗiem ir visas iespējas brīvi ceļot katrā valstī, esot GRU virs.

Ir zīmīgi ievērot, ka britu sūtniecības sastāvā Maskavā ir 62 cilvēki, bet krievu sūtniecībai Londonā — gandrīz 200.

To pašu apmēram apstiprina arī nupat Rietumu pusē pārgājušais čechu C.T.K. ziņu aģentūras vadītājs Antonins Buzeks, piebilstot, ka čechi, kas operējot no Čechoslovakijas sūtniecības Kensingtonā, Londonā, esot ar saviem panākumiem aizsteigušies tālu priekšā krieviem. Tas esot tāpēc, ka čechi iegūstot lielāku uzticību, jo rietumniekiem vēl labā atmiņā brīvās Čechoslovakijas laiki, tāpēc tie bieži varot apgrozities tādās vietās, kur krieviem tas būtu neiespējami, un krievi tāpēc čechus izmantojot strādāt viņu labā.

(Nobeigums sekos)

TĀ IET LATVIJĀ

KOMŪNISMA ZĀBAKU MODELIM PLATA MUTE

Kādas nepatikamas gaitas jāiet okupētās Latvijas ļaudīm, ja nopērk brāķa mantu, par to pastāsta 29. aprīļa Ciņa. Lūk, kāds ogrenietis B. Ogres veikalā nopircis fabrikas Rekords ražotos stulmju zābakus, bet tie bijuši brāķis. „Zābakiem vairāki rupji defekti — vienam, kas nebija pareizi uzvilkts un pienaglots, purngalā izveidojusies tāda kā „plata mute," virsā ieplīsums, papēdi atstāti nenolocīti naglu gali," tā brāķa zābakus apraksta Ciņa. Bet veikals atteicies šo komūnistiskā ceļa ražojumu apmainīt — tas jādarot fabrikai. Ciņa tad nu nosoda savu režīma kārtību, jo, lūk, šāds brāķis tomēr jāapmainot veikalā. Tā neapraksta ogrenieša B. tālāko ceļu, kuŗam vajadzēja doties uz fabriku, bet nav ticams, ka tur „meistardarbu" apmainīja.

RADIOAPARĀTU LABOŠANA NAV PAREDZĒTA

Tanī pašā rakstā pastāstīts, ka A. Popova radio rūpnīca (agr. Leibovica, ref.) izlaidusi mazu kabatas radio uztvērēju Gauja, bet negals sākoties tad, kad šis aparāts sabojājoties pēc garantijas laika izbeigšanās (garantijas laikā labojumi jāveic rūpnīcai, ref.). To nevienā Latvijas remontdarbnīcā nevarot izdarīt, jo rezerves daļas rūpnīca neesot saražojusi. Aparāts, kam var būt niecīgs trūkums, vienkāršī jāaizmet. Bet arī šie Gaujas aparāti ir ražoti no brāķa materiāliem un ir sasniegums, ja tie „nesaslimst" pirms garantiju laika izbeigšanās, bet pēc tam noteikti, bet atdzīvināt nav iespējams.

JĀPĒRK KALĶI GRĀVJU AIZPILDĪŠANAI

Liepājas rajona jaunradītā ražošanas pārvalde noorganizēta un tani darbošoties 37 cilvēki, raksta 29. aprīļa Ciņa. Daudzi domājot, ka jaunais aparāts būšot par smagu. Bet darba un nebūšanu esot tik daudz. Lūk, kolchoziem posts ar skābo lauku kaļkošanu — lieliskais cukurfabriku filtrkaļķis neesot lietojams, tas ķepīgs un izkliedēšana neiespējama. Uzvaras kolchozs to sagāzis grāvī. Citur desmitkārt zniekots laiks, noņemoties uz lauka ar lipīgajām pikām. Bet režīma iestādes kolchoziem šo kaļķi pavēl atpirkt. Nauda izniekota bez panākumiem. Rajonā neesot nokārtota kūtsmēslu glabāšana. Liepājas rajonā vien katru gadu tā zūdot vismaz 50000 tonnu kūtsmēslu. Tas esot daudzums, kā pietiktu visām cukurfabrikai audzējamām cukurbietēm, norāda Ciņas rakstonis.

KOLCHOZS PARĀDOS

Posts arī ar Aizputes kolchozu Druva, kas esot chronisks atpalicējs. Tagad to vadot okupantu piederīgais — Timofejevs. Kolchozs esot valstij parādā 130.000 rubļu. Tas kolchoznieciem jāsamaksājot. Bet no kā? Neviena pārvalde neuzdrošinoties šo jautājumu izkārtot, lai kolchozs tiktu uz „zaļa zara," teikts Ciņā. Okupantu režīms gan par lētu samaksu paņem kolchoza ražas, bet kolchozs un kolchoznieki kā nabagi bijuši, tā paliek. Faktiski jāstrādā par brīvu, jo no niecīgajiem ienākumiem jāmaksā parāds.

DIENU UN NAKTI

Jau aprīļa pēdējā nedēļā okupētajā Latvijā sējas darbi kolchozos un padomju saimniecībās bija jāveic dienu un nakti. Partijas ģenerāllinijas organs Padomju Latvijas komūnists aprīļa numurā kolchozu traktoristu darbu organizēšanu pavēl pēc šāda sadalījuma: tā kā traktorists sējas darbos varot strādāt 7-8 stundas, tad divām maiņām (katram 7 st.) jāveicot sējas darbs, bet naktsmaiņā (7 st.) jāizkliedējot mēslojums un tas jāiestrādājot augsnē. Atlikušās 3 st. paiešot maiņas nodošanai un technikas apkalpei. Lūk, darbs mašīnām visām 24 stundām. Bet cilvēkiem pavasarī diena ilgstot gandrīz 18 stundas.

MAŠĪNAS NEPIEGĀDĀ

Ciņa arī pastāsta, ka kolchozniekiem radušās lielas grūtības pavasara darbu veikšanā tādēļ, ka Jelgavas lauksaimniecības mašīnu rūpnīca nav piegādājusi paredzēto daudzumu mašīnu. Tāpat izskaidrojams lauksaimniecības rajona rūpniecības kombināts, nenododot nevienu no 130 pasūtītajām ecešām. 26 ūdens tvertnes lopkopības farmām nepiegādājot Rēzeknes remonta un mechaniskā rūpnīca. Pavasara lauku darbi jāveic noteiktos termiņos, bet mašīnas režīma iestādes negādā. Agrākajos gados pirktās ir nožēlojamā stāvoklī, jo brāķa ražojumiem nav pietīcis pat brāķa remonta daļu. Liepājas rajona Ālandas kolchozā stāv divi traktori, jo Lauksaimniecības technikas noliktavām trūkst divu gultņu. Līdz sējai traktorus ierindā nedabūjuši — tātad ražai jāsakot sveikas, norāda Ciņas rakstonis Z. Eiduks. Bet okupantu pavēlētās ražas nodevas būs jānodod bez žēlastības, par to gādās jaunās ražošanas pārvaldes. Kurioza ākstīšanās ar nespēju organizēt un celt laužu labklājību!

JĀSTRĀDĀ PAT BRĪVLAIKĀ

Laikraksts Padomju Jaunatne 29. aprīļa numurā apraksta pilsētu strādnieku dzīvi vasarā t. s. telšu pilsētiņās. Pag. gadā visā Latvijā tādu bijis 86, pie kam tās iekārtojuši ne vien Rīgas, bet arī Daugavpils, Liepājas un Jelgavas rūpniču strādnieki. Ridziniekiem telšu pilsētiņu vietas jāizraugoties 10 līdz 30 km no pilsētas, bet citām pilsētām varot būt tuvāk. Ridziniekiem tās jāiekārtojot Saulkrastu, Garciema, Baltezera, Juglas, Ogres, Ikšķiles un Doles salas apkārtnē, pie eziem vai upēm. Agrāk pārāk daudz telšu pilsētiņas izvietojušās ap Dzirnezeru.

Lūk, okupētajā Latvijā strādnieki pie jūras vairs netiek. Jūrmalas pilsētu, Vecāķus, Saulkrastus piepilda okupantu piederīgie. Tur strādnieki labi ja var aizbraukt svētdienās. Pie jūras nepielaiž arī telšu pilsētiņu iekārtošanu un tās tādēļ var atrasties zemās, purvainās vietās, jo visas upītes un ezeri Rīgas tuvumā ir zemās vietās. Protams, tas režīma kungus neinteresē. Telšu pilsētiņas parasti iekārto pa rūpniču kollektīviem un tur līdz norīko partijas politrukus, kuŗiem jāorganizē politiskās mācības, kollektīvas spēles un citas kopīgas nodarbības, piem., vingrošana. Tādā kārtā strādniekiem vasarās dzīve telšu pilsētiņās nav sevišķi brīva, jo vienmēr kāds partijas aktivists kaut ko organizē, bet nepiedalīšanās izsauc dažādas represijas. Ir pat tā, ka no došanās uz telšu pilsētiņu nedrīkst atteikties, jo reīms vēlas strādniekus šajā laikā izpētīt, „audzināt" par krievu kolonialismam paklausīgiem vergiem. Taču tas nav viss. PJ savā rakstā norāda, ka telšu pilsētiņu iedzīvotājiem arī jāstrādā: palīdzot kādam kolchozam lauku darbos, savedot kārtībā ceļus, piedaloties mežu kopšanā, kāpu nostiprināšanā u.t.t. Lūk, koloniālie kungi savus darba vergus pat atpūtas laikā izdzen nodarīgos darbos un tas, protams, bez maksas. Tani pašā laikā Latvijas jūrmalas kūrvietās slaistās un izvirtīgai dzīvei nododas kolonniālās varas ierēdņi un partijnieki ar savām ģimenēm. Latviešu laudis tur šodien ir lieki.

AMERIKAS IEDOMU PASAULE

„THE IMAGE" by Daniel J. Boorsrtin, Atheneum (Kanadā McCLELLAND & STEWART Ltd.) izdevums, 316 lpp., cena — $ 5.75.

Autors ir diezgan plaši pazīstamais Amerikas vēstures profesors, kas lasa un lasījis lekcijas ne tikai dažādās Amerikas universitātēs, bet arī ārpus tās. Ar nesaudzīgu analitiķa nazi tas atsedz un parāda, ka agrākie amerikāņu sapņi ir pārvērtušies tagadejā neīstā stenībā, pateicoties jauniem lieliem spēkiem, ko radījusi „grafiskā revolūcija". Šī īpatnējā moderna un arī amerikāniskā revolūcija ir devusi iespēju imitēt istenību, un šī imitācija ir izrādījusies pievilcīgāka par pašu istenību. Amerikāņi ir savu dzīvi piepildījuši ar „pseudo notikumiem" un iedomām. Šie jaunie spēki, ko citiem vārdiem var apzīmēt par zinātnisku izglītību, bagātību un progresu, amerikāņus pavedinājuši pārvērst ziņu ievākšanu par ziņu taisīšanu, varoņus — par slavenībām, ceļotājus par tūristiem, aizvietojot reālus veidus ar ēnām, lai atsacītos no ideāliem iedomu labad un dzīvotu ne Amerikas sapnim, bet gan Amerikas illūzijai.

Izmantojot savus vēsturnieka darba rīkus, autors atklāj amerikāņus ikdienā: ziņās, ko tie lasa, televizijas programmās un filmās, ko tie skatās, brīvlaika pavadīšanas plānošanā, mūzikā, ko tie klausās, mākslas darbos, ko tie kaŗ pie sienām, grāmatās, žurnālos, sludinājumos, ko tie vislabāk pazīst, pat tanī veidā, kā tie rauga informēties un paši sevi izcelt, uzlabojot Amerikas „tēlu" ārzemēs u. t. t. un — saskata šinīs atklājumos norādījumus uz dziļākām šīsdienas Amerikas problēmām: amerikāņu nespēju akceptēt vai pat tikai atzīt reālitāti.

Amerikāņiem ir apgalvots, ka tos uz neceļiem noveduši „olas galvas" vai anti - intellektuāļi, krāmu tirgotāji, Medisona avēnijas reklāmas vīri, „paslepenie pārliecinātāji", varas elitē, organizāciju viri u.t.t. Pēc autora domām tie nav tie īstie noziedznieki, bet gan tikai līdzvainīgie jaunajā procesā, kuŗu darija iespējamu 20-tā g. s. Amerikas bagātība un tehnoloģija, ar kuŗu palīdzību amerikāņi radījuši ēnas, ko tie alojoties uzskata par istenību. Autors sīkāki apraksta šīs ēnas un ieteic veidu, kā atbrīvoties no illūziju džungļiem un spokiem, kas amerikāņus vajā.

Tā patiesi ir nesaudzīga amerikāņa pieeja pašam savai tautai, un visiem, kas interesējas par amerikānisma problēmām, tur būs atrodams kas jauns un interesants.

AKL

ATZĪSTAS, KA TRŪKST MEDIKAMENTU

„Izvestija" savā 20. aprīļa numurā raksta, ka Padomju Savienībā asi sajūtams medikamentu trūkums. Tomēr iesūtīt medikamentus piederīgajiem Padomju Savienībā aizliegts, pamatojot šo aizliegumu ar to, ka medikamentu pašiem esot diezgan.

Satikšanā

Saulainā 13. maija svētdienā turojams
Frīportas latviešu saime Ņujorkas pievārtē svinēja Ģimenes dienu.
Par ģimenes dienu un vecāku un bērnu saistībām runāja dzejniece Valda Moora, minēdama piemērus no mūsu daiļliterātūras un dainu pasaules. Pēc referāta ja
skaņu mākslinieki Mirdza Nāruna - Bogdanoviča un Dzidris Treimanis sniedza mazu koncertu nolūkā iepazīstināt klausītājus ar galvenajiem mūzikas virzieniem — no klasicisma līdz mūsu dienām. Mākslinieki atskaņoja 6 komponistu darbus, un Mirdza Nāruna raksturoja komponistus un viņu koptos mūzikas virzienus. Koncerts sākās ar Bacha Adagio no 2. sonātas čellam un klavierēm. Dažos vārdos Nāruna raksturoja Bacha polifonisko mūziku un tās pamatprincipus; tā laika galma mūzikas paražas prasija, lai komponisti pievērstos tirajai formai un neradītu mūzikā savu jūtu dzīvi. — Pēc dzidri nospēlētā Bacha sekoja Rondo no Bēthovena 2. sonātas. Šis jaunības darbs vēl nav brāzmainu pārdzīvojumu skarts, vēl raisās viegli un rotaļīgi. Bēthovens uzskatāms par tiltu starp klasisko un romantisko mūziku, joprojām ievērodams klasiskās formas likumības, bet reizē atspoguļodams arī personiskās jūtas. — Sekojošais Brāmss raks-

Koncerta dalībnieki Niagarā — no kre
prof. E. Karlsone - Bērziņa

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU Z

NEDARBU GRĀMATA.

1. turpinājums

„Sirseņus iznīdēt nav joks," tēvs teic

„Lapsenes vieglāk, dariju to pulkas
visu zaru, tad metās skriet! Vētrā! La
ka rūc, tur tik zaru ciea, otrā cepur, ar to
lapsenes netiek klāt, dzīve kā spiets k
proa, vai šis saprot, kā tā var būt, ka li
liek? Noskrējies bezelps gan, kaut puikā
patīk. Tagad es i resnāks, paskriet vairs
pūķi. Būs jāuztaisa. Jāņos jāuzlaiž augstu
reiz Ziepniekkalnes uzlaid ar sārkan lam
klāt, šie observatorijā ķīķē, ņēm bilds,
zvaigzni. Divi nedēļas žaggers, kad satik,
labdienu."

Koimsārjaunkundze smējās.

„Bet kur lapsenes? Netaisīja jaunu li

„Vai ta knapināja," smēja tēvs.

Apkārt bija sastājis pūlītis klausītā
patīk.

„Pag, pag, par pašu sirseņiem, gandri
tā viltīgi tēvs pamirkšķināja aci. „Teic
gauži ēter paskriet ar to pūzni gar upmal

Sievieši sāka skaļi spiegt.

„Zēberiņkungs, jūs tokš nebīsiet izlē
gu risku priekš sabiedrības rādīt un uz s
tā kāda matemātikas skolotāja ar lieliem,
zobiem vaicāja.

„Ta naēa?" tēvs dikti, plati un kursi

„Nāēā!" atcirta Komisārjaunkundze.

★

Tik tālu izdevās.

Mūsu brauciens gar sieviešiem ar p

NEREDZAMĀ DIVĪZIJA

PA SLEPENO AĢENTU BISTAMAJĀM GAITĀM.

10. turpinājums

„Jā, vēl šonakt," Dukāts devās uz virtuvi.

Krēsliņš bija atsēdies uz vienīgā virtuves krēsla. Viņa seja pauda rūpes, samulsumu, vai pat bailes.

„Vai tas sieviškis patiešām nāk no Centra? Tu taču visu dzirdēji," Dukāts čukstēja.

„Jā! Tamāra! Viņa ir Tamāra. Kādēļ gan viņa nebūtu Tamāra?" Krēsliņš raudzījās pavarda liesmās. „Viņa ir Centra sūtīta. Varbūt, ka mēs varam vakariņot visi kopā. Pasaki Tamārai, ka būšu pēc pusstundas klāt. Es gribu vēl pārdomāt. Kādēļ gan Centrs sūtījis tieši Tamāru?"

„Vai tu zini — Tamāra ir neķīsti smuks meitietis," Dukāts veikli rikojās ap pavardu.

„Tā?" Krēsliņš bija pārsteigts. „Vai gaišmate?"

„Nē, melna kā čigāniete."

Krēsliņš strauji pielēca kājās: „Varbūt būs labāk, ja es tūliņ iešu parunāties ar Tamāru."

„Tikai nenobiedē to skuķi," Dukāts negribēja piekrist, bet Krēsliņš jau bija pārkāpis virtuves durvju slieksnim.

Izbalējušā brūnā sega bija noslīdējusi no sievietes pleciem. Vienmērīgie elpas vilcieni liecināja, ka Kremļa aģenti jau bija pārvarējis miegs.

Krēsliņš uzmanīgi tuvojās gulētājai. Jau pirmajā acu uzmetienā viņš pazina ģenerāļa Sudoplatova aģenti:

„Nē, tas nevar būt!" viņš lēnām atkāpās uz virtuves durvīm. „Tamāra Dukāta dzīvoklī! Kā gan viss tas beigsies? Tamāra!"

Ja virtuvē nebūtu fanātiskā nodevēja Dukāta, Krēsliņš jautu vaļu smiekliem. Smiekliem, kas pamodinātu tumšmati un, varbūt, jau rītu atbalsotos Maskavā.

NEGAIDĪTS VIESIS

Pulkvedis Sēlis nebija vienīgais, kas 1939. gada sākumā nojauta draudošo kaŗa mākoņu sabiezēšanu Baltijas jūras piekrastē. Nenoliedzami pulkvedis bija viens no nedaudzajiem, kas apzinājās, ka varbūtējas kaŗa vētras gadījumā Latviju nepaglābs skaisti uzrakstītas neitrālitātes deklarācijas.

Viņš arī zināja, ka vīrs, kas bija atbildīgs par Latvijas ārpolitiku, bija ar savu veikļo mēli iežužināļis paspaļāvības miegā pašu prezidentu. Vēl jo vairāk — mūsu mazās armijas apbruņošana modernam aizsardzības kaŗam bija kaut kur uzskrējusi zemūdens klintij.

Janvāŗa pēdējās dienās pulkvedi Sēli apmeklēja ģenerāļa Laidonera uzticības persona. Pieņemsim, ka viņa vārds bija pulkvedis Laurs.

Par Sēļa satikšanos ar pulkvedi Lauru saglabājušās tikai fragmentāras ziņas.

Pulkveža Laura ierašanās Rīgā mūsu pretizlūkošanas dienestam sagādāja pārsteigumu. Mēs varētu pieņemt, ka ģenerāļa Laidonera uzticības persona Rīgā ieradās plkv. - leitn. Veisa pūļu rezultātā.

Ģenerāļa Laidonera neuzticība Vilhelmam Muntera nebija nekāds noslēpums. Muntera gaitas Igaunijas brīvības kaŗā ģenerālis Laidoners atcerējās vēl pārāk labi.

Pulkvedis Laurs Rīgā ieradās 29. janvāŗa vakarā. Rēveles cieminu stacijā sagaidīja Aleksandrs Pavārs. Pusstundu vēlāk igaunis jau atradās pulkveža Sēļa birojā Pēterpils viesnīcā. Atbraucējs bija pārsteigts ka viesnīcas 11. istabas durvis atdarīja virsnieks, ko viņš tik labi pazina.

„Lūdzu, jūtaties kā mājās!" pulkvedis - leitnants Veiss palīdzēja igaunim atbrīvoties no mēteļa. „Mēs jūs patiesi gaidījām!".

„Vai tikai es neesmu ieradies jau par vēlu?" pulkvedis Laurs nemēģināja slēpt smago nastu, kas jau mēnešiem bija nomākusi viņa prātu.

„Varbūt, ka mēs varam vēl ko glābt," pulkvedis Sēlis aicināja viesi ieņemt vietu lielajā klubkrēslā kamīna priekšā.

„Visi mums šodien dāvā tik daudz mīlestības, ka man atliek tikai secināt, ka —" igaunis nepaspēja nobeigt teikumu, kad pulkvedis - leitnants Veiss iekrita sarunā:

„Mīl, lai vajadzības brīdī apēstu!"

„Pareizi! Trakākais visā šajā lietā ir tas, ka mēs šodien nemaz negribam pīties ne ar poļu, ne vāciešu un nemaz ar krievu mīlestības apliecinājumiem," pulkvedis Sēlis pie mazā galdiņa bija atsēdinājis arī Voldemāru Veisu un Aleksandrs Pavārs bija sācis rikoties ar kafijas tasītēm.

„Mans ģenerālis domā," pulkvedis Laurs meklēja vārdus, lai varētu labāk izteikties valodā, kas katram igaunim sagādā zināmas grūtības. „Piedodiet manu vācu mēli. Var gadīties, ka ar savu klātbūtni mūs šogad apgrūtina Maskavas zaldāti, vai arī Hitlers izšķiras maršēt uz Rīgu un Rēveli."

„Ja tas notiktu, mēs būsim pamesti savam liktenim. Varbūt vienīgi Lielbritanijas lauva varētu parādīt savu balsi," pulkvedis Sēlis runāja atklāti. „Bet šodien Londona vairāk domā par diplomātiskiem kaŗa laukiem. Vecais britu lauva ir palicis bez zobiem. Vismaz šodien. Bet mums dārga ir katra diena."

„Es negribu pārsteigties, bet man jāapgalvo, ka Somijas maršals nesteigsies mums palīgā," pulkvedis Laurs skatījās Eiropas kartē virs Sēļa rakstāmgalda.

„Ziemeļu antantes dibināšana ir jānoraksta zaudējumos!" Valdemārs Veiss cieši lūkojās Rēveles viesa acīs. „Lai vēsture vēlāk izšķir kādēļ."

„Jums taisnība," Laurs piekrita. „Miermīlīgie zviedri, norvēģi vai dāņi atmodīsies tikai tad, kad Eiropa būs jau kaŗa ugunīs."

„Vai jūs, pulkvedi, domājat, ka mūsu brīvības dēļ mazo pirkstiņu pakustinās čechi, rumāņi vai ungāri? Nē! Atliek tikai viens jautājums. Ko mēs, ieroču brāļi, darīsim, ja mūsu zemes paliks par asiņu un posta jūŗu? Vai mēs padosimies iebrucējam kā upuŗa jēri? Vai arī gaidīsim brīnuma atkārtošanos? Brīnumi šodien vairs nenotiek. Dienas četras, varbūt, nedēļu, labākā gadījumā pat mēnesi, mēs varam izmisumā kost pretim katram iebrucējam. Vai cena nebūs par augstu?" pulkvedis Sēlis bija piecēlies kājās. „Sakiet, kungi, vai mēs vispār briesmu gadījumā paspēsim reālizēt mobilizāciju? Un tomēr es ticu brīnumam. Varbūt, ka pēdējā brīdī rūgtais biķeris mums paiet garām. Mans pārstāvis Berlīnē gan to nepielaiž. Viņa brīdinājumus te, Rīgā, neviens negrib uzklausīt."

(Turpinājums sekos)

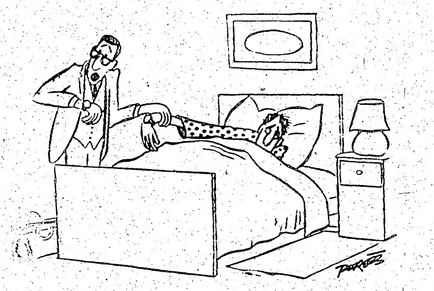

Dr. Punktīgais: „Jūsu pulkstenisir uz mata 3 minūtes ātrāk!"

Satikšanās ar mūzikas vēsturi

Edvarts Tūters

Saulainā 13. maija svētdienā Frīportas latviešu saime Ņujorkas pievārtē svinēja Ģimenes dienu.

Par ģimenes dienu un vecāku un bērnu saistībām runāja dzejniece Valda Moora, minēdama piemērus no mūsu daiļliterātūras un dainu pasaules. Pēc referāta skaņu mākslinieki Mirdza Nāruna - Bogdanoviča un Dzidris Treimanis sniedza mazu koncertu, nolūkā iepazīstināt klausītājus ar galvenajiem mūzikas virzieniem — no klasicisma līdz mūsu dienām. Mākslinieki atskaņoja 6 komponistu darbus, un Mirdza Nāruna raksturoja komponistus un viņu koptos mūzikas virzienus. Koncerts sākās ar Bacha Adagio no 2. sonātas čellam un klavierēm. Dažos vārdos Nāruna raksturoja Bacha polifonisko mūziku un tās pamatprincipus; tā laika galma mūzikas paražas prasīja, lai komponisti pievērstos tirajai formai un nerāditu mūzikā savu jūtu dzīvi. — Pēc dzidri nospēlētā Bacha sekoja Rondo no Bēthovena 2. sonātas. Šis jaunības darbs vēl nav brāzmainu pārdzīvojumu skarts, vēl raisās viegli un rotaļīgi. Bēthovens uzskatāms par tiltu starp klasisko un romantisko mūziku, joprojām ievērodams klasiskās formas likumības, bet reizē atspoguļodams arī personiskās jūtas. — Sekojošais Brāmss raksturojams par romantiķi, kas tradicionālo formu ietvarā uzsvērti pauž spilgtus pārdzīvojumus. Atskaņojumā dzirdējām Menuetu no Sonātas mi minorā. — Sopēns ir tīrs romantiķis, kam vairs nav svarīgas formas tradicijas. Pianiste viena pati atskaņoja Valsi mi minorā ar rotaļīgu vieglumu. Pēc specīgi parādītiem vēsturiskajiem posmiem nāca strauja pāreja uz laikmetisko mūziku, kuŗas paraugiem bija izvēlēti divi latviešu skaņraži. Alberta Jēruma Rezignācijā gan vēl reizēm saklausāmi romantiski iekrāsoti gājieni, bet viņa skaņu raksts ir patikami svaigs un mūzikālo domu nenomāc harmonizējums. Piemēram, ka Anglijā dzīvojošā komponista Rezignācija bija pirmatskaņojums ASV. — Kā pēdējo dzirdējām Okolo - Kulaka Allegro no koncertgabala Četras gleznas. Viņš ir pats modernākais skaņradis mūsu mūzikas literatūrā un savos darbos izmanto visradikālākos komponēšanas principus. Allegro tiešām skanēja efektīgi, Treimanim tricinot čella locinu un Nārunas pirkstiem pārskrejot klavieŗu taustiņus žilbinošā ātrumā.

Šādai mūzikas vēsturei vēlēti koncerti mūsu sarīkojumu starpā ir tikpat reti, cik iemīļoti cittautu mūzikas dzīvē, kur ievērojami mūzikas pazinēji mēdz iepazīstināt klausītājus ar mūzikas principiem, stiliem un attīstību. Nāruna ir teicama paskaidrotāja, viņas valoda dzīva un tēlaina un saista klausītāju uzmanību. Būtu derējusi pakāpeniskāka un vairāk detaļizēta mūzikas iekārtas interpretācija. Ir jautājums, vai mazie un vismazākie klausītāji sniegumu daudz saprata, jo viņiem gan trūkst mūzikas pamatjēdzienu zināšanas. Būtu svētīgi, ja šādi illustrātīvi mūzikas sarīkojumi izvērstos par tradiciju un tad pieskartos dziļāk mūzikas principiem un komponistu darbu frazējumam.

Sarīkojums noslēdzās latviskā sirsnībā pie draudzes dāmu klātajiem galdiem. **Dz. K.**

Koncerta dalībnieki Niagarā — no kreisās: komp. Imants Sakss, prof. E. Karlsone - Bērziņa un Andris Cers.

KUR ES ESMU?

Kāda dīva jūsma
Nem aiz rokas mani,
Ved uz silu senu, —
Dzeguze tur zvana.
Egles sniedz man pretim
Zaļās rokas savas;
Stiprā sveķu elpa
Paņem sirdi skavās.

Sveķu elpa labā
Veldzē visas slāpes,
Jaunu spēku dodot
Krūtīm, kur bij sāpes.

Brīnos: kur es esmu?
Dzeguze kur zvana?
Svešo putnu dziesmai
Nava tādas skaņas.

NOTIKUMS DVĪNU PILSĒTU MĀKSLAS PASAULĒ

12. maijā Mineapoles latviešu luterāņu draudzes namā atklāja gleznotāja Arvida Drones darbu izstādi, kas būs atvērta līdz 20. maijam. Tajā redzami 68 darbi eļļas un pasteļu technikās, cik to atļāva ierobežotās telpas divi zālēs. Izstādi atklāja Mineapoles Mākslas sk. mācību spēks glezn. Pauls Olsens, atzinīgi izteikdamies par Drones gleznošanas veidu. Bija gaidīts arī Mineapoles Mākslas skolas direktors V. B. Braians, bet tas bija kavēts ierasties kāda pienākuma dēļ ārpus Mineapoles. Braiana raksturojumu par Drones darbu nolasīja M. Rozentāle.

Arvids Drone ir piedalījies dažādās gleznu izstādēs, bet pēdējā paša izstāde bija 1957. gadā. Starplaiks līdz 1962. gadam pagājis klusā neatlaidīgā darbā un spraigā cīņā ar jauno laiku ie-

BALTIJAS KULTŪRAS DIENAS LIBEKĀ

Baltijas biedrība rīko Libekā no 17.-20. maijam Baltijas kultūras dienas. Šo dienu nolūks ir iepazīstināt vāciešus ar latviešu, lietuviešu un igauņu kultūru. 17. maijā paredzēta preses konference. Izstādē būs redzamas kartes, kas attēlo Baltijas zemes pēdējo četru gadusimteņu laikā, tautas tērpi, daiļamatniecības izstrādājumi. Galvenais runātājs aktā būs prof. Haas, vācu tautas mākslas speciālists. Citi runātāji būs pazīstami zinātnieki. Koncertā uzstāsies Libekas pilsētas teātŗa vijolnieku kvartets. Otrs koncerts notiks baznīcā.

spaidiem, kamēr mākslinieks atradis savu veidu, kā krāsu un formu valodā izteikt savu attieksmi pret dzīves norisēm un aistētisko redzējumu. Darbos pavīd radnieciģi vaibsti no Parīzes skolas pārstāvjiem, tāpat vācu ekspresionistiem, bet šie iespaidi pārstrādāti paša personīgā gleznošanas veidā.

Arvids Drone ir spēcīgs kolorists, kas spontāni dodas vienmēr jaunos krāsu saskaņas meklējumos. Viņa krāsu skāla ir bagātīga ar spēcīgiem gaismas un tumsas kontrastiem. Bieži baltās un melnās krāsas pretstati pavairo drāmatismu. Viņš drosmīgi lieto neparastus toņus un to kombinējumus, izvairoties no izskaistināšanas. Dažās gleznās krāsu vēriens ir īsti fovistisks (Puķu dobe, Ziedi, Missouri, Novakars, Puķes), tomēr saskanīgā un līdzsvarotā veselumā. Bieži Drone pavisam atbrīvojies no lokālām krāsām gan figurālās kompozicijās, gan ainavās (Makšķernieki, Akts). Figūrās īpaši viņš cieni zilos un zaļos toņus. Tā ir krāsu dzeja, kur izteiksmes spēks parādās gan dināmisks (Negaiss), gan bieži savienojas ar lirisku svalgumu un brīža noskaņu (Saules puķes, Bistro). Arī zīmējumā A. Drone ir drošs, tamdēļ viņu pēdējā laikā fascinē figurālā gleznieciba. Daudzās gleznās figūras ir centrālā tema, ne vairs tikai blakus elements ainavās, kā gleznotāja iepriekšējās izstādēs. (Tēlnieks, Ganiņš, Māsas). A. Drone ir simpatiski iejuties objektā, un

(Nobeigums 8 lpp.).

Ang. Gailīte.

PROF. DR. PAULS JUREVIČS. KULTŪRAS SEJAS.

ESEJAS, 396 LPP. APG. DAUGAVA.

Jau otro gadu desmitu trimdā dzīvojot, nacionālā kultūra mums nevar attīstīties pilnīgi kā tautām, kam ir savas valstis ar savām universitātēm. Tiesa, daiļās mākslas joprojām dzen jaunus asnus, bet mūsu līdzsinējie un jaunie zinātnieki spiesti strādāt attiecīgo patvēruma zemju augstākajās mācības iestādēs un savus darbus rakstīt svešās valodās. Šais apstākļos seviški svarīgi, ja kāds no mūsu zinātniekiem savus atzinumus raksta un publicē latviski. Tāda ir prof. Dr. P. Jurevica grāmata Kultūras sejas, kuŗā apvienotas 14 esejas.

Latvijas universitātes brīvvalsts filozofijas profesors P. Jurevičs uzmanīgi izseko jaunākajiem virzieniem gara kultūrā. Citēdams angļu, franču, vācu autorus, dod arī atsevišķo tautu, seviški angļu, amerikāņu, franču raksturojumu, seviški pakavēdamies pie angļiem, kuŗu, kā salas tautas, raksturojums šķiet tiešām īpatnējs un pamatots.

Austrāliju, kuŗu autors pazīst no tiešas pieredzes, viņš tēlo kā pionieŗu zemi, kuŗā no metropoles Anglijas tomēr ienestas kultūras tradicijas, „it seviški tiesiskuma, sabiedriskuma, sadzīves un politiskās kultūras ziņā" (69) un kur valda liela brīvība, ko seviški izjūt tie, kas bēguši no nebrīvības.

Amerikānismu autors tēlo eiropiešu skatījumā, citējot franču rakstnieku Diamelu (Duhamel) un fr. akadēmiķi A. Zigfrīdu (Siegfried), italieti L. Barzini un angļus Dž. B. Pristleju un Žaketi Hoksu (Jacquette Hawkes), kas

Margas Grasmanes - Milleres arpas koncerts bija ievērojams notikums Čikagas latviešu mākslas dzīvē. Foto B. Rozītis.

dažreiz, piemēram, pēc vienas Dallasas trūcīgas bibliotēkas, savu novēroju mu ģenerālizēdami, spriež par visu valsti. P. Jurevičs, kam nav bijis iespējams iepazīties tieši ar ASV, tomēr šī apcerējuma sākumā saka: „Te vienmēr jāpatur vērā, ka pat Amerika nav pilnīgi „amerikāniska" (kā mēs šo terminu izprotam): tani ir vēl daudz kas cits, piem., lielais, no kopvalsts dibinātājiem mantotais ideālisms un optimisms, tāpat stipra reliģiska ievirze." Un tālāk: „Tāpat jāpatur vērā, ka „amerikānisms" visā tā pilnībā būs svešs provincei un tad visumā dienvidu štātiem. Tas izpaudīsies galvenokārt lielās industriālās pilsētās, bet arī te tas vairāk norādīs uz attīstības virzienu nekā uz kādu galīgu rezultātu" (74).

Ļoti vērtīgs ir apcerējums par kultūras oriģinālitāti. Tur, tāpat kā daudzos citos, kā apakšstrāva iet līdzi rūpe par mūsu pašu latviskās kultūras saglabāšanu, svešā vidē dzīvojot. Aiz šī paša iemesla aktuāls, varētu pat teikt, akūts ir kluvis jautājums par „Mūsu pagātnes aktuālitāti", kas īpaši attiecas uz mūsu trimdas jaunatni.

Speciāli filozofiskām un reliģiskām problēmām veltīti raksti Ciņa par likteni u. Ievads eksistenciālisma filozofijā; tie, rādot dažādus novirzienus, atklāj cilvēka ciņu pēc garīgas skaidrības par savas esmes būtību, mērķi un attaisnojumu.

Autors nevar paiet garām arī tādām mūslaiku dzives parādībām kā abstraktā māksla un sirreālisms, atzistot, ka pārmaiņas mākslā „atkarājas no pārmaiņām pašos cilvēkos, kas to rada un uzņem", un secina: „Mūsdienu māksla tātad ir arī modernā cilvēka garīgās satversmes izpaudēja" (209).

P. Jurevičs te liek izteikties speciālistiem dažādās mākslas nozarēs — par moderno jeb atonālo mūziku viņš citē slavenā diriģenta un komponista V. Furtvenglera atzinumus; par tēlotājām mākslām franču un vācu autoru uzskatus; viņi, tāpat kā lielais mūziķis, savā nozarē atrod daudz kritizējama.

Abstraktais jeb bezpriekšmetu gleznieciba virziens mazāk iztirzāts, vairāk pievēršoties konstruktivismam un it īpaši sirreālismam. Pēc sirreālistu ieskatiem „ . . . pilnīgi jāsagrauj viss līdzšinējais ne vien mākslā, bet visā cilvēciskajā sadzīvē, jo tas viss ir pilns aizspriedumu, melu, netaisnības, cilvēka dabas apspiešanas. Tiks darīts viss, lai cilvēkus uztrauktu un uzmodinātu. Tiks lietots, vispirms, nežēlīgs sarkasms pret visu, ko pilsoņi uzlūko par normālu" (222). Tātad vecais paņēmiens: „Pour épater les bourgeois" (lai satrauktu pilsoņus).

Nobeigums 8 lpp.).

AS IEDOMU PASAULE

aniel J. Boorsrtin, Atheneum (Kanadā TEWART Ltd.) izdevums, 316 lpp., cena — $ 5.75.

i pazista dziļākām šīsdienas Amerikas es profe- problēmām: amerikāņu nespēju s lekcijas akceptēt vai pat tikai atzīt reāliikas uni- tāti.

tās. Ar zi tas at- Amerikāņiem ir apgalvots, ka ākie ame- tos uz neceļiem noveduši „olas tušies ta galvas" vai anti - intellektuāli, ateicoties krāmu tirgotāji, Medisona avēni- , ko radi- jas reklāmas viri, „paslepenie ". Šī īpat- pārliecinātāji", varas elitē, organerikānis- nizāciju viri u.t.t. Pēc autora doiespēju mām tie nav tie īstie noziedznieitācija ir ki, bet gan tikai līdzvainīgie jaupar pašu najā procesā, kuŗu darīja iespēavu dzīvi jamu 20-tā g. s. Amerikas bagātība un tehnoloģija, ar kuŗu notiku- palīdzību amerikāņi radījuši ie jaunie ēnas, ko tie alojoties uzskata par n var ap- īstenību. Autors sīkāki apraksta litību, ba- šīs ēnas un ieteic veidu, kā atbrīcerikāņus votīties no illūziju džungliem un ņu ievāk- spokiem, kas amerikāņus vajā. , varoņus tājus par Tā patiesi ir nesaudziga ameriēālus vei- kāņa pieeja pašam savai tautai, s no ide- un visiem, kas interesējas par zīvotu ne amerikānisma problēmām, tur gan Ame- būs atrodams kas jauns un interesants.

AKL

sturnieka ši ameri- tie lasa, un fil- laika pa- ūzikā, ko rbos, ko atās, žur- tie visla- dā, kā tie ši sevi iz- tās „tēlu" askata šiumus uz

ATZĪSTAS, KA TRŪKST MEDIKAMENTU

„Izvestija" savā 20. aprīļa numurā raksta, ka Padomju Savienībā asi sajūtams medikamentu trūkums. Tomēr iesūtīt medikamentus piederīgajiem Padomju Savienībā aizliegts, pamatojot šo aizliegumu ar to, ka medikamentu pašiem esot diezgan.

ārs Veiss cieši lūkojās Rēveles viesa acīs. ilāk izšķir kādēj."

snība," Laurs piekrita. „Miermīlīgie zviedri, ņi atmodīsies tikai tad, kad Eiropa būs jau

pulkvedi, domājat, ka mūsu brīvības dēļ u pakustinās čechi, rumāņi vai ungāri? Nē! iens jautājums. Ko mēs, ieroču brāļi, darīzemes paliks par asiņu un posta jūŗu? Vai es iebrucējam kā upuŗa jēri? Vai arī gaidīatkārtošanos? Brīnumi šodien vairs neno- četras, varbūt, nedēļu, labākā gadījumā pat aram izmisumā kost pretim katram iebruēna nebūs par augstu?" pulkvedis Sēlis bija s. „Sakiet, kungi, vai mēs vispār briesmu spēsim reālizēt mobilizāciju? Un tomēr es tin. Varbūt, ka pēdējā brīdī rūgtais biķeris gaŗām. Mans pārstāvis Berlinē gan to nepiedinājumus te, Rīgā, neviens negrib uzklau-

(Turpinājums sekos)

tīgais: „Jūsu pulkstenisir uz mata 3 minūtes ātrāk.!"

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU ZĪMĒ

NEDARBU GRĀMATA.

7. turpinājums

„Sirseņus iznīdēt nav joks," tēvs teica.

„Lapsenes vieglāk, dariju to puikas gados, nogriež ar visu zaru, tad metās skriet! Vētrā! Lapsens ēprūk āre ka rūc, tur tik zaru ciea, otrā cepur, ar to veķējās pa gaisu, lapsenes netiek klāt, dzīve kā spiets kā mudž, es bēg proa, vai šis saprot, kā tā var būt, ka ligzda bēg, šīs paliek? Noskrējies bezelps gan, kaut puikām tāds liets jau patik. Tagad es i resnāks, paskriet vairs tā nevar, tik ar pūķi. Būs jāuztaisa, Jāņos jāuzlaiž augstu, ar uguni. Vienreiz Ziepniekkalnes uzlaid ar sārkan lampu, kabatsbatēriļ klāt, šie observatorijā ķīķē, ņēm bilds, sak kas tā par zvaigzni. Divi nedēļas žaggers, kad satik, neredz, neatņem labdienu."

Koimsārjaunkundze smējās.

„Bet kur lapsenes? Netaisīja jaunu ligzdu?"

„Vai ta knapināja," smēja tēvs.

Apkārt bija sastājis pūlītis klausītāju. Tādi stāsti patik.

„Pag, pag, par pašu sirseņiem, gandrīz vai aizmirsu," tā viltīgi tēvs pamirkšķināja aci. „Teicu, nevaru vairs gauži ēter paskriet ar to pūzni gar upmalu . . . "

Sievieši sāka skaļi spiegt.

„Zēberiņkungs, jūs tokš nebūsiet izlēmušies tamlīdzīgu risku priekš sabiedrības rādīt un uz sevis uzņemties?" tā kāda matēmātikas skolotāja ar lieliem, spožiem baltiem zobiem vaicāja.

„Ta naēa?" tēvs dikti, plati un kursiski novaicāja.

„Nāēā!" atcirta Komisārjaunkundze.

*

Tik tālu izdevās.

Mūsu brauciens gar sieviešiem ar plostu iekrita vēlāk, kopīgas ekskursijas dēļ plostu pagaidām iekasām krastmalas smiltis. Braucienam pieteicās laba tiesa, lai salīdzinātu Vidzemi ar Kurzemi; pat tādi skolotāji, kuŗi tikko ieradušies „Vidzemes Šveicē", kā toreiz vulgāri teica, neapsmādēja iespēju redzēt „Kurzemes Šveici", kaut nesaprotu, kālab tieši tā vajadzētu runāt. Vai mūsu upju senlejām līdzība ar lielo pasauli? Braucējs, Naidāju māju saimnieks, īpatnis, darbojās visādi, spēlēja ērģeles, pats tādas sev bija uztaisījis, pozitīvu ar divi reģistriem; koka stabules ēvelēja, rūpīgi salaida kopā; otram reģistrim liedēja cinka skārdu. Tēvs teica, ka saimnieks esot vai sektants, kaut gāja viņa ērģeles skatīties, ņēma mani arī līdz.

Turpat netālu bija vēl veterināra māja; ar dakteŗa meitu mēs tapām draugi, par spīti tēva ieskatiem, gudrai neiecietībai.

*

Brauciens atmiņā palicis kā lidojums sapnī.

Vai mūsu zemi saukt lielu vai mazu? Cik valšķu robežas nav to krustojušas; mērnieku laiki, zemes dalīšana nekad nenorimst; ienāk prātā, kā tēvs iemainīja pret gleznu Turaidas muižas vaku grāmatu . . . Būtu tā pie rokas, tāpat zemes lielums vai mazums šķitums tik rādītos.

No treju komtūru krustcelēm pa stundu pasaules centrā!

Otras valsts galvaspilsēta: Jelgava.

Skolotāji mašinā dūšīgi vien dziedāja: Ķēvīt' mana svilpastīte, ķēvīt, mana svilpastīte, tu zin' Rīgu, Jelgaviņu . . .

Jelgava tad nebija tāda kā desmit gadus vēlāk.

Nēba arī kā tagad.

Nēzinu ne vienas, ne otras, aši izdrāzām cauri. Jelgavu tačū allaž vajadzējis celt par jaunu.

Tukumā cienīgs senu laiku sulainis ar kuplu vaigu bārdu mazliet trīcošām rokām servēja pusdienas pareizi sildītos, telēķos, gribētu teikt, citādi nevar, par godu tradicijām. Sulaini neaizmirsīšu nekad, varbūt tas bija Baltijas spoks. Ja labi apdomā, pareizi atceras, mūžā diezgan tādi redzēti.

Kandavā tēvs gleznoja hercoga Jēkaba pulveŗa maltuvi. Skolotājas un skolotāji dūšīgi vien amizējās; kad izslāpām, gājām sadzerties sēravota ūdens.

Starp Kandavu un Sabili sabaidījām zirgu, tas ieskrēja pļavā. Tprūūū, tupturū! visi spurkšķināja, aurēja.

Uzreiz motors nobrākšēja, sakritām gabanā.

„Te tev tupturū!" teica mašinas saimnieks, motoru tā kā iekšas pārbaudījis, vāku atsviedis, ūsu virpinādams.

„Nu varēsit blēt visi kā je - ē - ri!" viņš teica.

Līdz Sabilei nokļuvām: garāžā.

„Zaudējums var sniegties tūkstošos," teica saimnieks, eļļainās rokās zobratu grozīdams.

„Eļļu nesūknē, lēģeri izkususi."

Saimnieks rāmi noslaucīja eļļainās rokas. Pamāja tēvam.

„Iesim uz ērģelēm?"

„Uz baznīcu? Jā? Tagad?"

Tēvs pirms gadiem bija gleznojis Sabiles svētdienu.

Tagad grūtāk pateikt, kuŗas atmiņas pareizās.

Spīd cita caur citu. Kas īstenība, kas vēlme?

Kas redzēts nomodā? Sapnī?

Saimnieks bija vismierīgākais. „Puis', kur tu paliki?" Viņš pamāja — un mēs kāpām kalnā cienīgi, rāmi.

Sabile. Pasaku, pagātnes Sabile. Pa apaļo akmeņu bruģi ielai pa vidu tecēja skaidrs kalna strautiņš: Cienīgi mazpilsētnieki grozījās, salmenicām galvā, gludināti, kopti, buktētām baltām biksēm . . . „Sviti!"

Tā teica tēvs. Saimnieks pasmaidīja.

Platspārnu nojumes iebraucamām vietām. Bodītes, traktieŗi. Pasta kantoris kā maza citadele kalngalā, kuplos kokos.

Joprojām mēs kāpām pa lieku augšup stūrainajam baltī vitētajam tornim pretī. Tas prātā labi palicis.

Šūpojoties čikstēja kurpnieka izkārtņu zābaki. Smaržoja maiznīcas, aptieka.

Jā, teicu, atmiņas spīd cita caur citu . . . Kuŗas īsti? Ir kā sasaistās ainas. Vai tas bija blondais ūsainais Sabiles ērģelnieks pats — agrāk — kad gājām uz baznīcu tur dzivodami — jeb tas bija mūsu braucējs, saimnieks, kuŗš mums izrādīja ērģeles. To zinu, ka tēvs mīna plēšas, viņš spēlēja.

Toreiz nebija saprašanas. Tikai aizgrābts brīns. Atvēra durvtiņas, iecēla mani ērģelēs, starp tūkstošiem stabuļu. Stabuļu mežā. Tad spēlēja, nevarēju pateikt, kā balsis skanēja, tās nāca no visām pusēm, aizdejoja aši.

Biju gluži apreibis; tad mūs uzveda torni. Zvanam piesita. Jā, laikam tās bija agrākās Sabiles atmiņas . . . agrāki laiki.

Zinu, ka ar zobiem reiz lobīju rūgtu kārkla riksti. Zinu, ka pūtu kārkla stabuli, kails sēdēdams Abavas smilti.

Pārbijos no sveša puikas, kas bargi rāja suni. Dzirdu sivēna kviecienu, veterinārārsta rokās. Kviiii!

Ir acu priekšā „Vārnu mežs", priedaine, pa kuŗu staigāja mednieks ar smalliem augsti šņorētiem zābakiem kājās, ar Monte Kristo mazkalibru viņš iznīcināja kaitīgos putnus.

„Rā — trāpija — nokrita kā cepure. Hei!"

Kad atkal uzminēju to Sabilī?

Pirms aizgājām, saimnieks pacēla roku, rādīja rozeti velvē . . .

Kāda tā īsti bija? Varbūt maldos, uzdomāju Lesteni.

Jeb atceros majolikas eņģeli ar dūju kādas zeltainas vasarnīcas korē, jaunu priedīšu džungļos?

*

Kad mēs atgriezāmies no ērģelēšanas, citi ceļinieki, dalībnieki, laiku pavadījuši kā nu kuŗš, atkal sapulcējās garāžas pagalmā, varēja redzēt, ka neziņa par brauciena tālāku iznākumu bija pagaisinājusi omulību.

Komisārjaunkundze gan dikā stāvējusi nebija. Viņa Sabili pazina. Pazina cilvēkus visās vietās, to var teikt droši. Jau bija sarunāti citi vedēji — tie izrādījās jauni stalti puiši — trīs viņi bija, aizsargi vai sportisti, vairs nezinu. Visi bija balti ģērbušies, tāda laikam Sabilē tā mode; brūni iedegušī, zibināja rokas pulkstešus, mirdzināja baltus zobus; tad sasēdām visi, braucēji, vedēji, smiedamies, padziedādami.

Saimnieks, pie savas salauztās mašīnas stāvēdams, rāmi pamāja galvu. Pacēla cepuri.

„Tad nu brauciet. Varbūt ar sauli tiksit vēl Rendā."

Ar sauli.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzes Toronto svētdienas skolas skolēni ar skolotājiem 5. gada svētkos.

TORONTO

Imantu Grantiņu ar Aiju Bruni uzsaulāja māc. A. Cops š. g. 5. maijā Sv. Andreja baznīcā Toronto. Foto A. Jānītis

● Latviešu kreditsabiedrības gada sapulce trešdien, 23. maijā, pl. 8 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Būs amatpersonu ziņojumi, vēlēšanās un sabiedrības darbības jautājumu apspriešana. Sapulcē sagaida ierodamies sabiedrības biedrus jo kuplā skaitā.

● Ziemeļamerikas latviešu futbola meistarības turnīrs šogad notiks 21.—22. jūlijā, Kanadā. Pirmajā turnīra dienā (sestdien) spēles notiks Toronto, bet svētdien — Sidrabenē. Turnīrā sagaida piedalāmies Čikagas, Ņujorkas, Klīvlendas un Toronto latviešu futbola vienības.

● Mūžībā aizaukts Otomārs Dārziņš. Aizgājējs ir ridzinieks, pēc aroda krāsotājs un bijis sava uzņēmuma vadītājs. Uzsākot latviešu leģionā karavīra gaitas, cīnījies Krievijas un Vācijas frontēs. Pēc gūsta dzīvojis Grēvenē līdz izceļošanai uz Angliju, kur dzīvojis Lidsā. 1952. g. ieceļoja Kanadā. Nelaikus kopā ar E. Ozoliņu ir dekatešu veikala Daugava īpašnieki. Pēdējos 4 gadus pēc ārstu norādījumiem atturējās no strādāšanas, jo slimoja ar sirdi. 18. maija rītā, dzīvesbiedrei atrodoties darbā, kaimiņi O. Dārzniekus atraduši sajimušu garāžā. Aizgājējs šīs zemes gaitas beidza 54 g. vecumā. Viņš bija ilggadīgs DV organizācijas biedrs. Nelaikā pēdējā gaitā no Ingram sēru nama 22. maijā izvadīja māc. A. Lūsis.

● Atgriežoties mājup, 15 maija vakarā uz Broadview Ave. satikšmes nelaimi nācies piedzīvot Marisam Vētram, kad viņa vadītā automašīna uzskrējusi kādai stāvošai mašīnai. Laimīgā kārtā M. Vētram no trieciena tikai vieglāki savainota seja. M. Vētra veselojas East General Hospital, Room 244, kur viņam būs jāpaliek apm. 2 nedēļas.

● Auto satiksmes negadījumā Fort Erie pilsētas tuvumā cietušie jaunatnes darbinieki Andris un Nonita Frīdeši pag. piektdienas vakarā atgriezās Toronto. A. Frīdeitis vēl būs ilgāku laiku pakļauts Dr. A. Sultmaņa gādībai.

● Dainas koris svētdien, 27. maijā, plkst. 8 vak. dziedās Danforth United Church (Danforth un Jackman), piedaloties draudzes vakara programmā.

● Tradicionālie Pavasaŗa svētki Sidrabenē būs svētdien, 27. maijā, plkst. 11 no rīta. Svētku programma būs ļoti plaša un interesanta skatītājiem un arī dalībniekiem. Sidrabenes pārvalde rosīgi strādā, daudz kas tiek ierīkots no jauna un daudz kas tiek pārkārtots, lai sekmētu svētku labo izdošanos. Uzlabotais un pagarinātais skrejceļš dos iespēju 100 metru distanci skriet talsnā ceļā. Paplašināts arī futbola laukums, un tā lielums atbilst oficiāliem izmēriem, tas nozīmē, ka turpmāk tur varēs arī noturēt oficiālas futbola spēles. Sporta laukuma uzlabošana dos iespēju paplašināt sporta sacensību programmu un noturēt sacensības arī diska mešanā. Bērnu nometnes teritorijā savukārt strādā pie mazgātuves un dušu ierīkošanas, bet jaunais tilts padaris iebraukšanu Sidrabenē daudz ērtāku.

Pavasaŗa svētkus ievadīs vieglatlētika — ar meža skrējienu. Sacensības notiks pieaugušiem — viriešiem un sievietēm un arī jaunatnei. Futbola sacikstēs kurzemnieki tiksies ar vidzemniekiem basketbolā — TLSK ar YMCA'u. Iespējams, ka notiks arī volejbola sacensības jaunatnei, kuŗas spēlēs YMCA ar TLSK. Tenisa laukumos būs redzami vietējie spēcīgākie tenisisti.

Pēc sporta sacensībām Ošiņas Bērziņas baleta studijas audzēkņi uzstāsies ar bagātu programmu, bet par latvisko deju programmu gādās Diždancis Z. Miezīša vadībā. Brīvdabas skatuve uzlabota, iebūvējot tanī asfalta gridu. Rejdzēsim arī brīvdabas teātŗa izrādi — Rūdolfa Blaumaņa komēdiju — Pēc pirmā mītiņa. Izrādē piedalīsies Anete Bencone, Inta Kalniņa, Jānis Simanovskis un režisors Hugo Miķelsons.

Labā kārtībā visi bērnu spēļu laukumi, kas visu dienu būs mazo bērnu ricībā.

Par viesu ērtību gādās pārbūvētā kafejnīca, kuŗu šogad vadīs Fricis Pavasars, bet Sidrabenes saimnieciski stiprāko vārdu parādās tikai reti. Diezgan maza atsaucība arī no pašu kultūras darbinieku vidus. Ziedotāju starpā ir arī vairāki cittautieši. Dr V. Grobins, bij. Rīgas tirgotāja dēls, atsūtījis ziedojumu latviešu kultūras darbam un dalības maksu LNAK. Ziedojumu vākšanas akcija vēl nav noslēgta un katrs, kam līdz šim piemirsies savu pienākumu izpildīt, var to izdarīt katrā laikā.

Esot Sav. Valstīs, priekšsēdis saticies ar vairākiem turienes latviešu kultūras un sabiedriskiem darbiniekiem ,pārrunājot kopīgas problēmas un meklējot labākus ceļus to atrisināšanai. Priekšsēdis piezīmēja, ka lielajā kaimiņu zemē bauda jis daudz tautiešu laipnības un atsaucības.

Papildus jau agrāk Kanadas politiskām partijām iesniegtam memorandam par pastāvošo sociālu likumu un jaunkanadiešu tiesību nodrošināšanas likumu grozījumiem, LNAK valde, uz politiskās nozares priekšlikumu, izdarījusi papildus iesniegumu Kanadas ministru prezidentam. Starplaikā saņemtas vairāku parlamenta locekļu mūsu iepriekšējam iesniegumam labvēlīgas atbildes, sevišķi par pensiju likuma grozījumiem, paredzot vecuma pensijas jau ar 65. gadu, un pensiju izdienu padarot pārnesamu no vienas darba vietas uz otru. LNAK valde aktivitāti šinī virzienā turpinās.

Džonesa tēva pieminekļa būve Edmontonas kapos būs drīz nobeigta, un tā atklāšana paredzēta 8. jūlijā, kuŗā piedalīties lūgts LNAK valdes priekšsēdis.

Hamiltonas latviešu skolas vadība ierosinājusi dibināt globālu fondu latviešu skolas grāmatu izdošanai, jo tagadējā skolas literatūra izrādījusies par ļoti neapmierinošu. Valde par šo ierosinājumu ievāks citu zemju centrālo organizāciju ieskatus.

No LNAK ricībā nodotā Dziesmu svētku atlikuma valde piešķīra pabalstos: Latv. jaunatnes apv. Kanadā — $100,-, jaunatnes apgādam Ceļinieks — $400,-, Jaunai Gaitai — $ 300,- un Mēs — $400,-. 1.000 dolari ieskaitīti kultūras fondā bērnu literatūras izdošanai. Par šo summu iecerēts izdot Mirdzas Timmas bērnu pasaku grāmatu.

Tā kā Kurzemes cietokšņa varonīgā cīņa un tā krišana ir liels notikums latviešu vēsturē, ko nedrīkstētu aizmirst mūsu jaunākā paaudze, LNAK valde plaši pārrunāja ienākušos ierosinājumus turpmāk Kurzemes cietokšņa krišanas pieminas svinības izvērst par publisku sarīkojumu, kuŗā varētu piedalities katrs, kas vēlas, bet sevišķi jaunatne. Šo jautājumu valde nolēma apspriest vienā no nākamām sēdēm.

Valdes pr-dis LNAK vārdā ar rakstu sveicis Kurzemes cīnītāju sanāksmi Toronto, bet pr-ža vietn. T. Kronbergs LNAK pārstāvējis Baltijas sieviešu padomes 10 gadu jubilejā.

LNAK VIEDOKLIS KANADAS VĒLĒŠANU JAUTĀJUMĀ

Uz mūsu laikraksta pārstāvja jautājumu par LNAK kā Kanadas latviešu centrālās organizācijas viedokli Kanadas federālajās vēlēšanās, LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra paskaidroja:

LNAK kā visus Kanadas latviešus reprezentējoša organizācija nevar ieteikt vēlēšanās izcelt kādu atsevišķu partiju. Cik zināms, mūsu tautieši pieder vai simpatizē dažādām partijām un tā ir viņu demokrātiskā privilēģija. Vienu gan LNAK gribētu uzsvērt, ka piedalīšanās vēlēšanās ir katra balss tiesīga latvieša pienākums. Būtu ļoti ieteicams atbalstīt kandidātus, kuŗi labāk saprot mūsu stāvokli, kuŗi ir parādījuši mūsu kultūras un sabiedriskam darbam interesi viņu līdzšinējā darbībā un kuŗi ir gatavi uzklausīt un tālāk virzīt mūsu vēlmes un ierosinājumus nākotnē. Tādus kandidātus atradīsim daudzos vēlēšanu iecirknos, un ja nākamais Kanadas parlaments komplektēsies no tādiem locekļiem, mums būs iespēja panākt daudzu svarīgu jautājumu labvēlīgu atrisinājumu. Gribētu vēl reizi uzsvērt — piedalaties vēlēšanās.

Valde deleģēja priekšsēdi piedalīties ALA's kongresā Milvokos 18., 19. 20. maijā un novēlēja labākās sekmes abu zemju latviešu sadarbības tālākai stiprināšanai.

Tā kā šoruden notiks LNAK padomes vēlēšanas, valde apstiprināja, ka līdzšinējo tekstu. Lai varētu savlaicīgi izveidot darba spējīgu vēlēšanu komisiju, nolēma atkārtoti lūgt organizācijas nekavējoties paziņot LNAK viņu izraudzīto vēlēšanu komisijas locekļu vārdus.

18. JŪNIJĀ
TORONTO -PARKDALE
IEVĒLIET NO JAUNA
ARTHUR MALONEY

Vēlēšanu kampaņas biroji:
1439 Queen St. W. — LE 7-2163
2078 Dundas St., W — LE 7-2697
1608 Dupont St. — LE 6-0914

PUBLICĒJUSI PARKDALE P.C. APVIENĪBA.

raidītājs starpbrīžos atskaņos latviešu mūziku.

Ieeja bērniem līdz 14 gadiem brīva, studentiem un skolēniem 50 ¢, bet pieaugušiem 1 dolars.

Ž. Z.

● Pag. svētdienas priekšpusdienā Toronto pēdējā gaitā izvadīja Lolitu Zuntaku. Daudzi pavadītāji bija mērojuši tālu ceļu no ASV un tāliem Kanadas latviešu centriem.

Sv. Andreja baznīca bija bērnieku pilna. Pie aizgājējas šķirsta stāvēja Toronto latviešu jaunatnes darba kopas, Diždanča un studenšu vienības Ausma goda sardzes.

Dzejniece Velta Toma aizgājējai bija veltījusi atvadu dziesmu „Roze zied, roze zied". Dziedāja pirmās ev. - lut. draudzes koris diriģenta komp. A. Purva vadībā. Māc. A. Cops atvadu vārdos uzsvēra, ka censones iecerētie mērķi palika nesasniegti. Daudzi mūsu jaunās paaudzes pasākumi ar viņas aizlešanu izjutīs neaizpildāmu trūkumu. Pēc izvadu dziesmas „Salna koda sārtu ziedu" studiju biedri un draugi iznesa šķirstu no dievnama.

Sv. Dzēmsa krematorijas kapličā pēc māc. A. Copa izvadīšanas vārdiem un lūgšanas pie šķirsta kavējās bēdu piemeklētie piederīgie un draugi. Studenšu vienības „Ausmas" vārdā atvadījās un ziedus nolika Liene Rode un Ingrida Medne. Draugu vārdā atvadījās Biruta Rubesa un Brigita Staško. No dziesmu svētku b-bas un dziesmu svētku rīcības komit. — Ž. Šmits un komp. A. Purvs. Sidrabenes pārvaldes ardievas teica A. Rāviņš, Latviešu jaunatnes kopas un Diždanča — N. Šebris un Solveiga Miezīte, studentu vienības Austrums — A. Ezers. Pēdējos sveicienus savā un māksliniekā D. Štauvera vārdā nesa dzejniece Velta Toma. No aizgājējas atvadīties bija ieradušies arī sestdienas ģimnazijas audzēkņi prof. V. Burkevica vadībā. Jaunās Gaitas darbinieki, LNJAK pārstāvji, latviešu gaidas un citu organizāciju pārstāvji.

PRIEKŠDARBI LNAK PADOMES VĒLĒŠANĀM

ZIEDOJUMU VĀKŠANA KULTŪRAS UN NACIONĀLAM DARBAM TURPINĀS. PABALSTI JAUNATNES ORGANIZĀCIJAI UN IZDEVUMIEM. ATKĀRTOTS IESNIEGUMS PAR KANADAS SOCIĀLO LIKUMU GROZĪJUMIEM.

IR TIKAI VIENA MĀTE

Kopgu Ģimenes dienas sarīkojumu š. g. 13. maijā atzīmēja Sv. Katarines un Niagaras latviešu skolas.

Programmā bija abu skolu audzēkņu priekšnesumi un dzejnieces Veltas Tomas referāts: „Mātei latviešu literatūrā". Saistošā un interesantā stāstījumā dzejniece iepazīstināja klausītājus ar raksturīgākajiem mātes tēliem latviešu dzejnieku darbos.

„Nesīsu mātei ziedu, kas vēlīts dzejā," sāka savu referātu dzejniece, pasvītrojot, ka „katram cilvēkam ir tikai viena māte, tāpat kā viena dzīvība un nāve. Mātes milestība ceļ un sedz māju visur, kur vien mēs atrodamies!"

Skolu saime pateicās dzejniecei ar krāšņu ziedu pušķiem, tāpat pianistei L. Albertiņai par klavieŗu pavadījumu priekšnesumos un svētbrīdī.

Sarīkojuma noslēgumā Sv. Katarines vecāku padomes priekšsēdis A. Viksna pateicās referentei un viesiem par lielo atsaucību sarīkojumam. Par cienasta galdu un atspirdzinājumiem bija gādājusi Sv. Katarines skolas vecāku padome. Viesu vidū kopā ar saviem bērniem un mazbērniem pirmo reizi Ģimenes dienas sarīkojumā bija arī divas māmuļas, kas pagājušā gadā ieradās no Latvijas — 86 gadus vecā Kristīne Vizbule un 74 g. vecā Hermīne Medne.

Sarīkojums aizritēja lielā sirsnībā.

J. L.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visiem, kas mūs atcerējās lielajās bēdās mūsu vīra un tēva Alberta Rudusāna pēkšņās nāves gadījumā. Sevišķi pateicos prof. Dr. B. Kokinam par sēru dievkalpojumu un baznīcas svētību aizgājējam, korporācijai Lacuaniai ar senioru J. Niedru priekšgalā, Kičenerasi-Voterlū latv. b-bai, DV nodaļai, katoļu kopai un visiem, visiem kas teikuši aizgājējam pēdējās ardievas un stāvējuši klāt ar draudzību un mierinošu vārdu

Ņina Rudusāne un meitas.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

I. Andrejsons C. L. U
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veidu apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RĀKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

ALFRED ŠTIKUTS
REALTOR
481-0431

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE
GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitatē jāatbilst lī kontinenta prasībām, lūdzam raksīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. "Air Mail Parcel Post".

1) Hamiltonā Ventas gaidu vienības vad. Dz. Majoriņa apbalvo guntiņas. 2) Saulītes goda zīmes ieguvēji: Z. Valdmanis, L. Sproģe, V. Ozola, V. Šmite un H. Vilks. 3) Smaidīgs mazsk uts laimē tautisko spilvenu.

Sarīkojumu kalendars

TORONTO

26. maijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskās baleta studijas audzēkņu vakars, Bloor Collegiate auditorijā, Bloor - Dufferin.
26. maijā, plkst. 7.00 vakarā TLTA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja b-cas sarīkojumu telpās.
27. maija - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnija — izlaiduma akts TLB Sestdienas skola, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnija — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
27. jūnijā — plkst. 8.30 vakarā V. Keišs baleta skolas 11. audzēkņu vakars, East York Collegiate New Auditorium, Coxwell - Cosburn Ave.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lielā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Sova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.

LONDONĀ, ONT.

2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

26. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki ar priekšnesumiem, karalienes ievēlēšanu u. c. šogad notiek Atlanta hotelī (pie Sv. Katarines).
2. jūnijā, plkst. 18.00, Silvia Place zālē, Niagaras latviešu skolas 10 gadu darba atcere ar priekšnesumiem un teātŗa izrādi.
23. jūnijā, plkst. 7.00 Port Welerā apvienotie DV līgo svētki.
28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

NJUORKA

CIK LATVIEŠU N

Ņujorkas latviešus uzskata par lielāko latviešu koloniju, kaut arī nevienam nav iespējams uzrādīt skaitļus, cik latviešu Ņujorkā un apkārtnē varētu būt. Parasti domā, ka latviešu būtu ap 8.000, kaut arī minēti lielāki skaitļi. Vispirms, ir grūti novilkt robežu starp latviešiem un latviešu izcelsmes amerikāņiem. Pirms desmit vai varākiem gadiem mēdza sagrupēt latviešus veclatviešos, kas šeit bija ieradušies pirms kaŗa, un jaunatbraucējos, kas dipšu ieceļošanas kvotas ietvaros ieradās ASV. Tagad pēc 10 gadiem daži veclatvieši vēl vienmēr ir latvieši, godājot latviešu valodu un paražas, bet daudzi jaunatbraucēji kļuvuši amerikāņi, pat uzvārdu pārmainot, tā ka no latviskā nav ne-kā. Daļa centušies piemēroties amerikāņu dzīves paražām, vienīem latviešu valodu grūtāk runāt kā angliski (vai vismaz izliekas), apmeklē amerikāņu draudžu dievkalpojumus un cenšas iekļauties amerikāņu sabiedrībā, kas tomēr negrib izdoties, sevišķi tiem, kam gadu skaits pārsniedz 21. Bet no otras puses arī jāsaka, ka mūsu jaunā paaudze amerikāņu sabiedrībā iekļāvusies bez grūtībām, drīzāk jāsaka, ka tiem grūti iekļauties latviešu vidē. Ir arī palikuši veclatviešu pēcteči, kas paturējuši latvisko uzvārdu, bet latviski vairs neprot, apprecējuši amerikāņu partneri un par latvisko vairs neinteresējas. Tāpēc ir grūti novilkt robežu starp latviešiem un latviešu izcelsmes amerikāņiem.

Nav arī nekādas metodes, kā Ņujorkas latviešus saskaitīt, jo nav nevienas latviešu organizācijas ar pilnīgu latviešu kartotēku. Iecelošan bija Latv 10.000 vīr ši dzives loties uz joniem, citās pil jorkas l tīti pāri ļu. Tiem ju, bapti džu loce kas regu apmeklē jāatzīst dzēm ir parādās Ieceļoš vieši ap rajonos, pieauga bām un nos. Bronksu ap Gra ma ceļu vokļu r

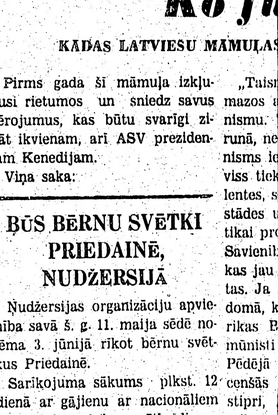

Ko ju

KĀDAS LATVIESU MĀMUĻAS

Pirms gada šī māmuļa izkļuvusi rietumos un sniedz savus vērojumus, kas būtu svarīgi zināt ikvienam, arī ASV prezidentam Kenedijam.

Viņa saka:

„Tais mazos nismu. runā, ne nisms i viss tiek lentes, s stādes u tikai pr Savienī kas jau tas. Ja domā, k rikas B mūnisti Pēdējā cenšas stipri, telkumu numuru reiz bē jāpacie jau tos pazīstin reno č mežiem ne vien sies Ar tas ar kām.

Arī e kas, k saprot, lai ma labumi laikam, griezt aizrāvu dzēt, b jo viņš Es e

BŪS BĒRNU SVĒTKI PRIEDAINĒ, NUDŽERSIJĀ

Ņudžersijas organizāciju apvienība savā š. g. 11. maija sēdē nolēma 3. jūnijā rīkot bērnu svētkus Priedainē.

Sarīkojuma sākums plkst. 12 dienā ar gājienu ar nacionāliem karodziņiem. Sekos svētbridis un uzruna, tad Leikvudas, Ņubransvikas un Ņuarkas skolu priekšnesumi. Bērni saņems pusdienas par brīvu.

Plkst. 2 p. p. sāks darboties dažādās novietnes: zīmēšanas, veidošanas, Pazisti savu zemi, laika noteikšanas — pulksteņa (mazajiem) un ticības mācības novietne. Būs sporta sacensības, kuŗu uzvarētājus godalgos. Darbosies arī „Laimes aka".

Plkst. 4 p. p. sāksies dejas un rotaļas kā bērniem, tā arī pieaugušiem.

Gaida piedalāmies vēl Brukliņas, Bronksas, Filadelfijas un Kvēkertaunas skolas, kā arī Ņujorkas skautus un gaidas.

Visi, gan lieli ,gan mazi, uz redzēšanos bērnu svētkos Priedainē!

...MES

...NĀLAM
...ES
...S IESNIE
...UMIEM.

... Jaunai
... — $400.-
... kultūras
...s izdoša-
...ecerēts iz-
...ierņu pa-

...okšņa va-
...na ir liels
...rē, ko ne-
...u jaunākā
...olaši pār-
...sinājumus
...okšņa kri-
...as izvērst
...nu, kurā
...s, kas vē-
...e. Šo jau-
... apspriest
...ēm.
... vārdā ar
...es cinītāju
...or-ža vietn.
...pārstāvējis
...nes 10 ga-

...TIKAI VIENA MĀTE
...nas sariko-
...zīmēja Sv.
...s latviešu
... skolu au-
...un dzejnie-
...rāts: „Mā-
Saistošā
...umā dzej-
...usītājus ar
...ces tēliem
...os.
... kas vēl
...u referātu
... ka „kat-
... viena mā-
...iba un nā-
...ej un sedz
...nēs atroda-
...s dzejnie-

...VT.
...abiedriska-
...rums. To
Londonā,
...ilsētā nav
...ējām akti-
...anizācijām
...loti rosīga
...ajā darbī-
...ra izrādes
...žkungu Si-
...nces - Nei-
...u pārrunā-
...spējas, ak-
...eki sanāca
...āksmē š. g.
...a E. Bites
...zsinējās iz-
...ninētās lu-
. No jauna
... Mārtiņu
...ekoja vēlē-
...oru ievēlē-
...sors paliek
...sons. Lidz-
...ram E. Bi-
Zanderso-
...ieki izteica
...darbu. Ps.

...STU
...MAT
...GI?
...tojuši
...utu?

...nite un

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publisko atbildības, dzīvības u. c. veidu apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RĀKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

ALFRĒDS ŠTIKUTS
REALTOR
481-0431

Dzīve Savienotās Valstīs

NJUORKAS PIEZĪMES

CIK LATVIEŠU NJUORKĀ UN KUR TIE DZĪVO

Njujorkas latviešus uzskata par lielāko latviešu koloniju, kaut arī nevienam nav iespējams uzrādīt skaitļus, cik latviešu Njujorkā un apkārtnē varētu būt. Parasti domā, ka latviešu būtu ap 8.000, kaut arī minēti lielāki skaitļi. Vispirms, ir grūti novilkt robežu starp latviešiem un latviešu izcelsmes amerikāņiem. Pirms desmit vai varākiem gadiem mēdza sagrupēt latviešus veclatviešos, kas šeit bija ieradušies pirms kara, un jaunatbraucējos, kas dipšu ieceļošanas kvotas ietvaros ieradās ASV. Tagad pēc 10 gadiem daži veclatvieši vēl vienmēr ir latvieši, godājot latviešu valodu un parašas, bet daudzi jaunatbraucēji kļuvuši amerikāņi, pat uzvārdu pārmainot, tā ka no latviskā nav neka. Daļa centušies piemēroties amerikāņu dzīves paražām, viniem latviešu valodu grūtāk runāt kā angliski (vai vismaz izliekas), apmeklē amerikāņu draudžu dievkalpojumus un cenšas iekļauties amerikāņu sabiedrībā, kas tomēr negrib izdoties, sevišķi tiem, kam gadu skaits pārsniedz 21. Bet no otras puses arī jāsaka, ka mūsu jaunā paaudze amerikāņu sabiedrībā iekļāvusies bez grūtībām, drīzāk jāsaka, ka tiem grūti iekļauties latviešu vidē. Ir arī palikuši veclatvieši pēcteči, kas paturējuši latvisko uzvārdu, bet latviski vairs neprot, apprecējuši amerikāņu partneri un par latvisko vairs neinteresējas. Tāpēc ir grūti novilkt robežu starp latviešiem un latviešu izcelsmes amerikāņiem.

Nav arī nekādas metodes, kā Ņujorkas latviešus saskaitīt, jo nav nevienas latviešu organizācijas ar pilnīgu latviešu kartotēku.

Red. V. Irbe.

Ieceļošanas gadu sākumā tāda bija Latvian Relief, kur bija ap 10.000 vārdu, bet 10 gados latvieši dzīves vietas mainījuši, pārceloties uz dažādiem Ņujorkas rajoniem, gan arī meklējot laimi citās pilsētās vai pavalstīs. Ņujorkas lūterāņu draudzē pierakstīti pāri par 3600 draudzes locekļu. Tiem varētu pieskaitīt katoļu, baptistu un pareizticīgo draudžu locekļus. Jāpieskaita arī tie, kas regulāri vai arī tikai dažreiz apmeklē amerikāņu draudzes, bet kā tiem grūti iekļauties latviešu vidē. Ir arī palikuši veclatvieši, kas paturējuši latvisko uzvārdu, bet latviski vairs neprot, apprecējuši amerikāņu partneri un par latvisko vairs neinteresējas. Tāpēc ir grūti novilkt robežu starp latviešiem un latviešu izcelsmes amerikāņiem.

Nav arī nekādas metodes, kā Ņujorkas latviešus saskaitīt, jo nav nevienas latviešu organizācijas ar pilnīgu latviešu kartotēku.

Daļa latviešu tomēr dzīvo arī lētajos Ņujorkas rajonos. Melno rajonā Harlemā vēl joprojām dzīvo pāris desmit latviešu ģimeņu un vieninieku. Kaut arī pēdējos gados šis rajons uzlabojies, dažu māju priekšnamos vēl vienmēr jātaustās pa tumsu, lai atrastu durvis. Arī uz ietvēm vai pie durvīm nestāv durvju sargs, bet var satikt grupu vīru tumšās ādas krāsās, spēlējot kauliņus vai kārtis, dažreiz tukšojot alus kanniņas.

Latviešu kustība notiek arī pilsētas un apkārtnes robežās, pie kam vērojams, ka no Bruklinas un Bronksas cilvēki pārceļas uz Longailendu vai Nudžersiju, kur vai nu iepērk mājas, vai arī atrod labākus darba apstākļus. Longailendā dzīvo lielākā daļa ģimeņu vidējos gados ar labiem materiāliem apstākļiem.

Neskatoties uz to, vai latvieši dzīvo Longailendā, Bronksā vai Bruklinā, tie tomēr kopēji apmeklē sarīkojumus, kaut arī dažreiz sanāksmes un mazāki sarīkojumi notiek atsevišķos rajonos. Tie domā par latviešu banku un kopēju latviešu namu. Tie negrib, ka tos apzīmētu par Longailendas, Bruklinas vai Bronksas latviešiem, bet tie ir Ņujorkas latvieši, kaut arī dažreiz lokālpatriotisms liek piemetināt, kurā rajonā dzīvo.

V. I

CIEMĀ PIE KULTŪRAS FONDA LAUREĀTA MĀRTIŅA KRŪMIŅA

Kur beidzas Nudžersijas pilsētas Elizabetes rietumu robeža, kur vēl tikai nesen nobeigtas ģimeņu mājiņas, ko liecina vēl neizbūvētās ielas, tur savu mājiņu iegādājies šā gada Kultūras fonda laureāts gleznotājs Mārtiņš Krūmiņš ar kundzi Māru Krauzi - Krūmiņu. Pie kafijas tases risinās saruna par mākslinieka dzīvi un iespaidiem.

Mārtiņš Krūmiņš dzimis 1900. gada 2. martā Rīgā, bet bērnības un pusaudža gadi paiet, dzīvojot jūrmalā — Majoros, sadraudzībā ar zvejniekiem, jūru, Lielupi un putniem. Šis dzīves posms atstājis dziļākos iespaidus viņa gleznieciībā, kur lielākā daļa gleznu veidotas tumšās melancholiskās krāsās. Arī pirmā saskaršanās ar gleznieciību un gleznotājiem notikusi Majoros. Jau kā zēns vērojis gleznotājus darbā jūrmalā vai tuvējās kāpās, bet kādreiz meistaram Jānim Rozentālam pietrūcis ūdens akvareļu krāsošanai. Tā kā jūras ūdens gleznošanai nav derīgs, tad puika steidzies uz māju un atnesis ūdeni. Pat pēc 50 gadiem M. Krūmiņš atceras šo notikumu, kas bijis likteņīgs turpmākai dzīvei.

Pēc vidusskolas beigšanas M. Krūmiņš sāk studijas Latvijas universitātē, bet arvien vairāk pievēršas gleznieciībai. Piecus gadus viņš mācās pie gleznotāja S. Vinogradova, ziemā studijā, vasarā klajnojot pa Latgali. Uz Vinogradova ieteikumu nākamos 6 gadus mācās mākslas akadēmijā pie prof. V. Purviņa. Akadēmiju nobeidz ar diploma darbu Purva ciems. Lielgabaliem dārdot, 1944. gada vasarā pie Džūkstes un Lestenes Abavas malā gleznu pēdējās Latvijas studijas. Pēc tam pārceļas uz Vāciju, bet 1951. gadā ieceļo ASV.

M. Krūmiņš strādā rūpīgi un vienas gleznas izveidošana prasa ilgāku laiku. Pirms gleznas sākšanas viņš rūpīgi studē dabu, izveidojot maza apmēra studijas. Gleznotāja darbnīcas trīs sienas mājas augšstāvā noklātas ar šāda veida studijām, bet pie ceturtās novietots plaukts ar otām un gleznotāju piederumiem. M. Krūmiņš neatzīst gleznošanu no fotografijām, bet dodas pats pētīt dabu. Delaveras upes krastā Zilajos kalnos viņam ir bungalovs ar čuguna krāsniņu, kur tas pavada laiku, gleznojot ziemā un vasarā. Gleznotājs atceras, ka pagājušā gada aprīļa sniegputeni viņš bijis ieputināts un izveidojis trīs gleznas.

Krūmiņš veidojies Purviņa garā, kaut arī krāsas ir drūmākas. Pēc Krūmiņa uzskata vislabāk vērot cilvēku, ja tas gleznojis no dabas. Tad redz, kādas dotības, kāda pieeja un kāds veikums. Pēc V. Purviņa uzskata tikai 15 proc. no tiem, kas apmeklē mākslas skolas, ir vērts mācities par gleznotājiem, bet sākumā grūti pateikt, kurš izveidosies par mākslinieku. Ir cilvēki, kam lielas dotības, bet ātri apstājas, citiem dotības parādās tikai vēlāk. Krūmiņam iemīļots motīvs ir sniegs. Viņš mācijies no Vinogradova pelēko dienu sniegu, no Purviņa saulaino sniegu. Pēc Purviņa uzskata audzēkņiem pa vasaru vajadzējis uztaisīt ap 100 studiju vai vairāk. Ja vasarā nav strādājis, nekā laba pēc tam nevar uzgleznot.

Pirmos panākumus izstādēs K. guvis Rīgā kā audzēknis, kur vairākas reizes saņēmis nelielas Kultūras fonda godalgas, kas mākslinieka bijusi vairāk kā atzinība, mazāk naudas balva. Krūmiņš domā, ka viņam bijusi sevišķa Purviņa labvēlība. Labus panākumus izstādē guvis arī Vācijā, Augsburgā un Minchenē, kur vācu kritiķi rakstījuši labas kritikas. Amerikā notikušas dažas viņa atsevišķas izstādes vairākās pilsētās, bet ievērojamākā ir tā saucamā Četrīn eku izstāde

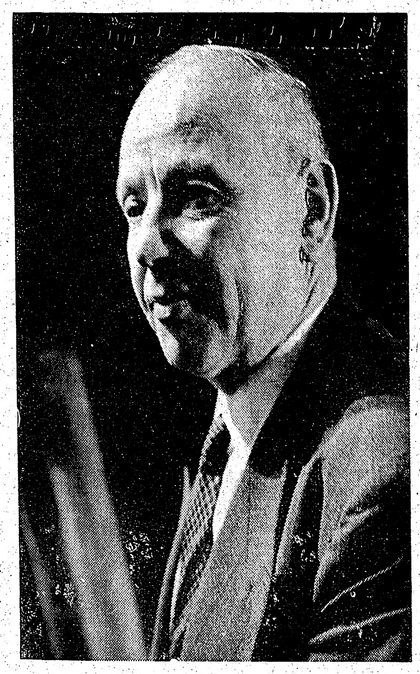

(Annus, Gailis, Milts, Krūmiņš), Redingā. Arī iepazinušies Vinogradova studijā, pēc tam draudzību turpinājuši Purviņa darbnīcā, līdz noslēguši mūža draudzību. Māra Krauze ir Purviņa pēdējā izlaiduma māksliniece, beigusi akadēmiju, kad Jelgava kritusi, — 1944. gadā. Kad Rīga bumbota, devušies Purviņa pagrabā. Māra Krauze - Krūmiņa pievērsusies galvenā kārtā puķu gleznošanai.

Krūmiņa darbnīcā tikai pāris gatavu gleznu jo nevarot gleznot uz sīdošās lentes. No Redingas saņēmis atpakaļ 3 gleznas, no Klīvlendas, kur četrinieku izstāde tikko beigusīes, sagaida atpakaļ kādas 7. Līdz nākamai izstādei būšot krietni jāpiestrādā.

V. Irbe

Ko jums vajadzētu zināt

KĀDAS LATVIEŠU MĀMUĻAS VĒRTĒJUMI PAR TAGADĒJO LAIKMETU — KOMŪNISMU UN BRĪVĪBU.

Pirms gada šī māmuļa izkļuvusi rietumos un sniedz savus vērojumus, kas būtu svarīgi zināt ikvienam, arī ASV prezidentam Kenedijam.

Viņa saka:

„Taisni sašutums pārņem, cik mazos apmēros še izprot komūnismu. Tās bumbas, par kurām runā, nemaz nebūs jālieto, komūnisms ienāks tāpat kā zaglis, jo viss tiek likts uz propagandas lentes, soli pa solim. Visas tās izstādes un visi tie mākslinieki ir tikai propaganda. Tūristiem Pad. Savienībā tiek rādītas vietas, kas jau gadiem tam tiek gatavotas. Ja ASV prezidents Kenedijs domā, ka tur var sadzirdēt Amerikas Balsi, tad tas, kamēr komūnisti valdīs, nekad nenotiks. Pēdējā laikā ir maz to, kas vēl cenšās klausīties, jo zāģi ir tik stipri, ka, ja dzird arī vēl kādu teikumu, tam vairs netic. Ar ignumu nosaka: kaut jel Amerika reiz beigtu mūs traucēt. Tai vēl jāpaciešas kāds gadiņš, tad gan jau tos lordus un biznesmeņus iepazīstinās ar mūsu pasaules vareno ču un Kamčatkas mūža mežiem. Tur tad būs jāuztaisa ne viena vien pilsēta, kas līdzināsies Amerikai, jo šoreiz būs celtas ar Amerikas bagātnieku rokām.

Arī es tā domāju, bet man liekas, ka prezidents Kenedijs arī saprot, kā būtu vajadzīgs rīkoties, lai masas neviltos ar komūnistu labumiem. Bet viņam to riteni, laikam, neizdosies tik drīz pagriezt. Tie lielie monopoli ir dziļi aizrāvušies un negrib viņam palīdzēt, bet nezvērs ir briesmīgāks, jo viņš lien pa tumsu.

Es esmu veca un neizglītota, bet visus gaŗos gadus klausoties un vērojot komūnistu taktiku, un tāgad izkļuvusi rietumos, vēroju, cik vārīgi apietas ar šo briesmoni, kas ir spējīgs visu iznīcināt. Kādā vietā ir sacīts, ka nezvēri nāks avju drānās, un komūnisti tieši to prot. To viņi dara visā pasaulē. Uz zemes lodes nav vairs vietas, kur komūnisma sēkla nebūtu kaisīta.

Gribētos, kaut būtu tāda balss, kas varētu šo patiesību izkliegt tik stipri, ka to dzirdētu un saprastu tie, kas nejūt, ka zars, uz kā viņi sēd un gavilē, ir stipri ieputvis.

(Nobeigums 8. lpp.)

BŪS BĒRNU SVĒTKI PRIEDAINĒ, NUDŽERSIJĀ

Nudžersijas organizāciju apvienība savā š. g. 11. maijā sēdē nolēma 3. jūnijā rīkot bērnu svētkus Priedainē.

Sarīkojuma sākums plkst. 12 dienā ar gājienu ar nacionāliem karodziņiem. Sekos svētbrīdis un uzruna, tad Leikvudas, Ņubransvikas un Ņuarkas skolu priekšnesumi. Bērni saņems pusdienas par brīvu.

Plkst. 2 p. p. sāks darboties dažādās novietnes: zīmēšanas, veidošanas, Pazīsti savu zemi, laika noteikšanas — pulksteņa (mazajiem) un ticības mācības novietne. Būs sporta sacensības, kuŗu uzvarētājus godalgos. Darbosies arī „Laimes aka".

Plkst. 4 p. p. sāksies dejas un rotaļas kā bērniem, tā arī pieaugušiem.

Gaida piedalāmies vēl Bruklinas, Bronksas, Filadelfijas un Kvēkertaunas skolas, kā arī Ņujorkas skautus un gaidas.

Visi, gan lieli, gan mazi, uz rēdzēšanos bērnu svētkos Priedainē!

NO ČIKAGAS UZ RĪGU UN ATPAKAĻ

BRĪVMĀKSLINIECES M. GRASMANES-MILLERES KONCERTS ČIKAGĀ

Arpa ir viens no vecākiem mūzikas instrumentiem un radiece mūsu senlatviešu koklei. Čikagas latviešiem bija laime šo instrumentu dzirdēt labas mākslinieces izpildījumā, Ģimenes dienā Sv. Jāņa un vēlāk arī Sv. Ciānas draudžu baznīcās; pavadītāji uz ērģelēm bija prof. Valdemārs Dobrovoļskis (Jāņa dr.) un prof. Vladas Jakubenas (Ciānas dr.). Kā sevišķa piedeva pirmajā koncertā bija prof. V. Dobrovoļska kompozicijas pirmatskaņojums — ērģeļu solo „Prelude un Fantazija".

Brīvmāksliniece Marga Grasmane - Millere sniedza arpas solo izpildījumā Bitnera, Hendeļa, Malotes, Šuberta, Mendelsona, Šūmaņa, kā arī latviešu komponistu Vītola un Mediņa kompozicijas, bet Bacha - Guno Ave Maria un Hendeļa Largo ērģeļu pavadījumā. Klausītājiem sevišķi patika iejutīgi izpildītā Pie jūras (Fr. Šuberta), t. dz. „Maziņš biju, neredzēju" un J. Mediņa Ārija un Glāsts.

Pēc koncerta sarunā ar mākslinieci noskaidroju, ka koncerti bezmaz būtu izjukuši. Izceļot pa lielo instrumentu no mašīnas, tas kritis un ielūzis. Laimīgā kārtā bojājums spēli netraucēja.

„Mākslinieks pie instrumenta pieradīs, jo vingrinās vismaz pāris stundas dienā," stāsta simpatiskā māksliniece. „Šī arpa ceļojusi no Čikagas Lyona Healy fabrikas uz Latviju, tagad atpakaļ uz Čikagu. Protams, instruments, kuŗu Latvijā pirku par 6600 latiem, tā tad par mērenas jaunsaimniecības cenu, ir apdrošināts, un Lyona Healy Čikagā ir labākā vieta pasaulē, kur to var salabot."

Marga Grasmane - Millere beigusi Latvijas konservātoriju ar brīvmākslinieces grādu, pēc tam spēlējusi Rīgas simfoniskā orķestrī un piecus gadus arī Liepājas filharmonijā. No 1933. g. līdz 1939. gadam viņa spēlējusi Dailes teātrī. Koncertējusi Igaunijā un Vācijā un pēc ieceļošanas Amerikā latviešu un amerikāņu rīkotajos koncertos. Strādā savā profesijā, un kaut dažkārt nākas spēlēt arī valšus un tango, tomēr, savā nozarē strādājot, katrs ir laimīgs.

Mākslinieci apstāja draugi un mūsu saruna izbeidzās. Draugu viņai daudz, gan paziņas no Latvijas, gan no Eslingenas laikiem.

Čikagieši jau tagad atzīst, ka priecātos Čikagā vēlreiz dzirdēt Margas Grasmanes - Milleres arpu pēc iespējas drīzi.

K. Ķ.

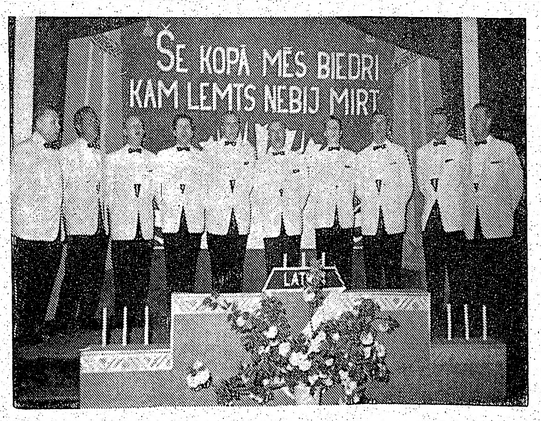

Filadelfijas latviešu vīru dubultkvartets brīvmākslinieka J. Ūdra vadībā dzied Klīvlendē DV apvienība: rīkotā Kurzemes cietokšņa atceres svinībās.

Foto P. Blūms

NUJORKA

Toronto teātŗa ansambļa izrādē 12. maijā Bruklinas mūzikas akadēmijas zālē bija pulcējušies ap 400 skatītāju, noskatoties Marisa Vētras režijā uzvesto Ingridas Vīksnas romantisko satiru. Skatītāji nejuta īsta siltuma, likās, it kā kaut kā pietrūktu. Kad izrādes starplaikā apmeklētāji dzirdēja par ārsta Aleksandra Baidiņa aizlešanu, noskaņojums bija drūms, domājot par nelaikiem, kas mēdza apmeklēt katru latviešu teātŗa izrādi.

Dzidris Treimanis saistījies Ņujorkas Radio City Music Hall kā čellists un jau piedalījies uzvedumos. Radio City Music Hall ir kinoteātris, kur pēc katras filmu izrādes seko baleta un orķestŗa priekšnesumi. Tā ir vieta, ko censās apmeklēt ikviens tūrists un arī ņujorkietis, it sevišķi Ziemsvētku un Lieldienu uzvedumu laikā.

Ņujorkas svētdienas vidusskolēnu mācību noslēgums svētdien, 27. maijā, plkst. 2, Betlēmes baznīcā Bruklinā. Svētdienas skolās mācības paredzēts beigt 3. jūnijā.

Pieteikšanās Ņujorkas latviešu bērnu nometnē izdarāma līdz 10. jūnijam pie mācītājiem vai svētdienas skolu pārziņiem. Jau tagad ienākušo pieteikumu skaits ir liels, it sevišķi pirmajā un otrā periodā, kas notiks jūlijā. Vecākiem ieteicams apsvērt piedalīšanos pēdējos divos periodos, kad bērnu skaits parasti mazāks. Pagājušo gadu pirmajos divos periodos bērnu skaits katrā pārsniedza 100.

Gitas Treimanes mākslas un dailamatniecības salonā 12. maijā atklāja Arģentīnas gleznotājas Skaidrītes Kocēnas gleznu izstādi. Pirmajā dienā pārdeva 3 darbus. Izstādē redzamas 27 mākslinieces gleznas.

Neparasti kupls apmeklētāju skaits bija 13. maija Ģimenes dienas dievkalpojumā Betlemes baznīcā Bruklinā, kur piedalījās ap 600 dievlūdzēju. Pēc māc. R. Zariņa vadītā dievkalpojuma sekoja veco draudzes locekļu godināšana ar azaidu un kafiju. Priekšnesumu daļā piedalījās svētdienas skolas koris un skolēni ar deklamācijām, kā arī solists A. Kellijs.

Arī Frīportā pēc māc. O. Gulbja vadītā dievkalpojuma sekoja veco ģimenes locekļu godināšana ar koncertu čellista Dz. Treimaņa un pianistes M. Nārunas-Bogdanovičas izpildījumā. Piedal jās arī dzejniece V. Moora. Džamaikā pēc māc. R. Zariņa vadītā dievkalpojuma sekoja godināšana ar dāmu komitejas sarīkojumu, piedaloties solistei M. Piekalnītei, V. Aņševicas klavieru pavadījumā. Priekšnesumus izpildīja arī svētdienas skolas audzēkņi. Sogad visās dievkalpojuma vietās, pēc mācītāju vērtējuma, bija vairāk apmeklētāju kā iepriekšējos gados, tāpat visās vietās dāmas bija rūpējušās par azaidu un sarīkojumiem.

I.

ROČESTRA, N. Y.

Draudzes dāmu komitejas pirmā gadu desmita darbības atceri ievadot, draudzes priekšnieks H. Mālmanis un māc. T. Zirāks raksturoja čaklo darbinieču pašaizliedzību un pienākumus. Kopīgi nodziedāja Nevis slinkojot un pūstot. Sirakūzu latviešu studentu kopas deju grupa (8 pāru sastāvā) U. Baumaņa iestudējumā un vadībā iepriecināja skatītājus ar jauki nodejotām tautas dejām. Priekšnesumiem sekoja parastās dejas un tautiskas rotaļas. Labu ārtavu ienesa pašu apgādāta bufete M. Zvirbules vadībā un boles galds ar A. Bērziņu, O. Kāpostiņu un E. Māliti. Sarīkojums bija labi apmeklēts un tas aizritēja sadraudzīgā noskaņā.

Šovasar brīvdabas izrādē Highland parkā notiks 3 operu izrādes: 27. un 30. jūn. W. A. Mocarta Cosi fan Tutte, 11. un 14. jūl. amerikāņu komponista Floida Zuzanna un 1. un 4. aug. Dž. Verdi Traviata. Diriģents Dr. H. Gerhart's.

ČIKAGA

Savā laikā mūsu laikraksts iespieda izvilkumus no Zuzannas Labēnas grāmatas par padomju propagandas techniku. 2. jūnija čikagiešiem būs iespēja noklausīties franču autores referātu par padomju pašreizējā politiskā kara gājiena bīstamību.

Pariziete Zuzanna Labēna sarakstījusi daudzas grāmatas par komūnismu, starp citu „Skudru pūznis — cilvēka stāvoklis komūnistu Ķīnā", un citas. Referāts notiks plkst. 7.30 vak. La Salle un to ievadīs senātors Everts M. Dirksens. Bez tam S. Labēnu varēs noklausīties televizijā „At Random" raidījumā sestdien, 2. jūnijā. Katram tautietim ieteicams apmeklēt interesanto referātu.

R. S.

BAZNĪCAS

NUJORKĀ

Cikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Detroitā

27. maijā, plkst. 12.00, Holy Trinity baznīcā, iesvētes mācības sākuma dievkalpojums.

Plkst. 10.30 — Latviešu skola un bērnu dārzs.

Svētdien, 3. jūnijā, plkst. 12.00 Holy Trinity baznīcā, Debes braukšanas dienas dievkalpojums.

Plkst. 10.30 — Latviešu skola un bērnu dārzs.

Losandželosā

27. maijā, plkst. 11-os no rīta Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Māc. E. Caune.

Pēc dievkalpojuma draudzes zālē Dr. med. P. Vegera referāts ar gaismas diapozitiviem: „Sodiena Hongkongā, Taizemē, Pakistanā, Kašmirā".

OKLANDE

Oklandes Centrālā ev. - lut. baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

27. maijā, plkst. 3 p. p. pateicības dievkalpojums sakarā ar māc. G. Knesa - Knezinska 35 g. mācītāja amata jubileju. Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās ordinācijas atceres vakars.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45. un H ielā.

BAFALO

27. maijā, parastā laikā dievkalpojums.

10. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

Elmārs Caune

CEĻŠ UZ DZIMTENI

Šis ir skaudri patiess stāsts. Tas manā priekšā atskan no lūpām, kuras daudz Dievu lūgušas ilgos ciešanu un pazemojumu gados. Šodien latviešu māte ir brīvībā, zemē, kur nav jābaidās no patiesības. Un tomēr, dažas lietas ir jānoklusē, dažas vietas ne[illegible]stu saukt vārdā, arī personām jāpaliek anonīmām. Mūsu visu ceļš uz dzimteni vēl ir slēgts, un tiem, kas viņā joprojām smok, klātos ļauni, ja visu izteiktu, kas zināms. E. C.

Esmu atraitne, jau ilgi. Manu vienīgo meitu no ģimnazijas sola Rīgā iesauca darba dienestā un izsūtīja uz Vāciju. Krieviem tuvojoties Rīgai, izbraucu uz Kurzemi, bet 1945. g. janvārī no Kurzemes uz Vāciju savu meitu meklēt. Bija dažas ziņas, ka meita man dzīva, tikai atrast neva[illegible] Hamburgā, Berlīnē un citās pilsētās, tad atkal devos citur, kur teicās esam darba dienesta meitenes no Latvijas. Nelaimējās. Kaŗa beigas mani pārsteidza Varnemindes tuvumā, kur ienāca krievi un nogrieza iespēju tikt uz rietumiem. Apkārtnē bijām daudzi simti latviešu. Mūs visus vienu pēc otra savāca un noveda Varnemindes repatriācijas nometnē. Manā laikā nometnē varēja būt ap 400 latviešu, gan galvenokārt mātes ar bērniem un vecāki ļaudis. Nometnes dzīve bija grūta. Aprakstīt to varētu tikai grāmatā. Bieži pratināja, bet mūs, sievietes, fiziski neiespaidoja. Visi kā viens teicām, ka gribam atgriezties dzimtenē. Cerības tikt uz rietumiem bija niecīgas. Nometnes uzturs bija nožēlojams. Bija arī daudz igauņu, lietuviešu, poļu. Arī tie visi lebāk gribēja pēc iespējas tikt no nometnes ārā. Man cita ceļa nebija kā lūgt, lai ātrāk sūta atpakaļ. Pienāca jūlija pirmās [illegible] un kādā rītā mums lika sapakoties divu stundu laikā. Piebrauca 4 pasažieru autobusi, kur mums visiem lika sakāpt, tas ir: latviešiem. Bijām tā sablīvēti, ka burtiski stāvējām viens otram uz galvas un kājām. Rēķinu, ka mūsu mašīnā sastūma kādu simtu. Pat paelpot bija grūti. Apsardzība noveda uz staciju. Stacijā paziņoja, ka mums ir divi ceļi. Viens ar bēgļu vilcienu, ešalonu, otrs braukt privāti. Privātais ceļš būšot ērtāks un daudz ātrāks, drīzāk tikšot mājās. Izvēlējos privāto ceļu. Ešalons aizbrauca pirmais. Mēs palikām gaidīt. Starp mums bija galvenokārt sievietes ar bērniem, kas gribēja saisināt ceļa grūtības.

Beidzot pienāca ilgi gaidītais privātais vilciens. Tas nebija nekas cits, kā lokomotive un vaļējās preču un malkas pārvadājamās platformas. Uzrāpos uz pirmās platformas aiz lokomotives. Man bija palikuši trīs čemodāni, kuŗus nometnē izkratīja, bet neatņēma. Tos apliku sev riņķī. Pārējā platforma bija pilna ar sievietēm, bērniem un mantu paudelēm. Pienāca vakars un pienāca nakts. Mēs bijām ceļā uz dzimteni, stāvēdami stacijā. Šai stacijā varēja dabūt ūdeni. Nebija arī veikalu, kur kaut ko nopirkt. Nakts bija jāpavada, drebinoties vējā. Toreiz vēl nenojautām, cik šīs neērtības bija liels sīkums pret to, kam bija jānāk.

Mūsu vilciens aizgāja otrā dienā. Nākošā stacijā stāvēja gaŗas stundas. Pirmā dienā bijām veikuši kādus 50 km. Trešā dienā palikām drošāki. Pretī nāca dažādi armijas vilcieni. Vilcieniem reizē stāvot, gājām pie kareivjiem iemainīt maizi pret drēbēm vai naudu, kas nu katram bija. Dažreiz laimējās. Vilcienam stāvot starp stacijām, skrējām uz tuvējām lauku sētām. Par laimi lietus uznāca tikai reizi. Laiks pieturējās silts un naktīs pārāk nesala. Salijušās drēbes apmainījām pret sausām. Visgrūtāki klājās mātēm ar bērniem, kas nepārtraukti prasīja ēst. Pa kreisi no manis bija māte ar diviem puikām, 5 un 6 g. v. Arī viņa bija braukusi uz Vāciju meklēt viru - leģionāru. Lai varētu iedomāties apstākļus, sacīšu, ka mēs, lielie, savas tualetes lietas mēģinājām iekārtot tā, lai izmantotu stacijas, vai laiku, kad vilciens stāvēja krūmu vai meža malā. Bet ne tā ar bērniem, kam vajadzības bija daudzkārt jāizdara uz platformas.

Braukdami un badodamies, bijām ceļojuši jau kādas nedēļas divas un joprojām vēl atradāmies Austrumvācijā. Ap mūsu vilcienu nereti bija redzami klaidoņi un laupītāji, kas mēģināja uzlēkt uz platformām, vai nu braucot līdzi, jeb arī lai ko nozagtu. Tas vēl nebija tik bīstami. Bet kādā dienā, vilcienam meža malā stāvot, novērojām bandas pulcēšanos. Tie visi bija pusaudži, 14—17 gadus veci. Tie bļaustījās un lamājās krievu valodā. Bandā bija kādi 50 jaunieši, varbūt mazāk. Vilciens vilkās lēni, un banda mums sekoja. Tad kādā kalniņa piegāzē skaidri redzēju, ka lokomotīves vadītājs izliecās pa logu un māja, lai banda tuvojās. Kliegdami un brēkdami tie metās uz uzbēruma pusi un lēca uz platformām. Viņi bija bruņojušies atvēztiem nažiem un rungām. Tie krieviski pavēlēja, lai nometam visas savas mantas. Daudzi to negribēja darīt. Pānika bija briesmīga, bet zem nažu spaļu draudiem daudzi arī mantas atdeva. Savas biju nolēmusi nedot. Iznāca citādi. Man blakus visu laiku brauca māte ar 2 mēnešus vecu krūts bērniņu. Arī tā bija leģionāra sieva, kas veltīgi Vācijā meklēja savu vīru. Viņai bija tikai viens čemodāns, bērna drēbes, medicīna, kas ēdams. Tā ar vienu roku turēja savu bērnu cieši piespiestu pie krūtīm, ar otru roku cieši ķērās čemodānā, un pusaudzis bandīts nespēja to izraut. Viņš vilka māti pa grīdu uz platformas malu. Tad uzbrucējs pacēla rungu un zvēla sievietei pa galvu. Māte sabruka, seja applūda asinīm, autiņos ietītais bērniņš tai izvēlās no rokām. Ar šausmām skatījos, kā bērniņš pa ieslīpo platformu tieši ripoja zemē. Mirklī lēcu un satvēru bērniņu pie platformas malas. Kad atgriezos atpakaļ — jaunā sieviete joprojām gulēja kā mirusi, tikai nebija vairs ne bandīta, ne arī manu čemodānu. Uzbrukums bija pāri. Pusaudži - laupītāji lēca nost no vilciena un lasīja mūsu mantas. Vilciens sāka iet ātrāki. Tikai retais no mums bija ko izglābis. Es paliku blūzē, svārkos, kailām kājām, vecās rīta kurpēs. Tā bija visa mana mantība, un svešais bērniņš pie krūts. Par laimi jaunā sieviete atguva samaņu. Sitiens bija ķēris deniņos, kauls laikam nebija lauzts. Tikai liela rēta pāri pierei un viena acs galīgi aizpampa.

Labāki nebija gājis arī bēgļiem uz citām platformām. Visur bija sadauzīti un līdz kreklam aplaupīti cilvēki.

Nebija arī mums nekādu zāļu, ne smēru, ko dot nelaimīgajai mātei. No atlikušām lupatām likām aukstas ūdens kompreses brīžos, kad vilciens stāvēja un mums bija ūdens. Pagāja nedēļas, pampums krita, acs atkal atvērās. Brīnos, ka mazais bērniņš nenomira. Viņš gan izdila un daudz raudāja, taču ar visām šausmām mātei kāda lāsīte piena bija krūtīs. Un bērniņam bija viens pāris autiņu, tie, kuŗos tas bija ietīts laupīšanas brīdī.

Brauciens turpinājās. Braucām, stāvējām, braucām. Citreiz apstājāmies uz dažām stundām, citreiz gandrīz uz dienu. Pretim un gaŗām gāja un nāca vilcieni ar kaŗaspēku. Tikai mēs nu bijām daudz nabagāki kā iepriekš un daudz lielākā badā. Reizē ar to cena par ēdienu kļuva augstāka. Novēroju, ka manas kaimiņienes vakaros atnes maizi, zirņus vai ko citu ēdamu, ko teicās dabūjušas no kareivjiem.

Kādu vakaru arī es nolēmu mēģināt un gāju pie krieviem. „Jā, maizi tu vari dabūt," saka krievinš. „Man ir nolikta." Viņš veda mani uz meža malu. Kā mežā iekšā, tā sāka man ķerties apkārt un bāzt roku zem blūzes. Izrāvos un skrēju atpakaļ uz vilcienu. Man jau bija pirmie, bēdu dotie, sirmie mati. Šādu maizes cenu es nevarēju un nedrīkstēju maksāt. Tad nolēmu mirt neēdusi. Par maizes cenu uz platformas neviens nerunāja, bet tas arī nevienam nebija noslēpums. Mums nebija ko mainīt, mums nebija ko pārdot, mums nebija naudas. Vakarā, kad manas kaimiņienes puikas grauza sausos maizes gabalus, piedzerdami klāt ūdeni, bez teikšanas sapratu baigo patiesību. Mātēm cita ceļa nebija.

Pagāja četras nedēļas un mēs joprojām atradāmies „ātrajā, privātajā" vilcienā, kas veda uz „atbrīvoto" dzimteni, un vilciens joprojām klunkuroja pa „Liel - Vāciju".

LATVIEŠI AMERIKĀŅU SKATĪJUMĀ

LATVIEŠI AMERIKAS PILSOŅU KAŖĀ. — LATVIETIS VADIJIS 33 KONVOJUS OTRĀ PASAULES KAŖA LAIKĀ

Latviešu ieceļotāju sniegums Amerikas dzīvē ir viņu godīgais darbs, kas bija tik nepieciešams saimnieciskās ekspansijas laikā. Šādu novērtējumu atrodam grāmatā „One America" (Prentice-Hall, Inc., New York, izdevums), kas apskata dažādo minoritāšu lomu Amerikas dzīvē. Nodaļu par latviešiem rakstījis J. S. Rausiks (Roucek), socioloģijas profesors Bridžportas universitātē. Par nožēlošanu, periods, kuŗu tas apskata, noslēdzās ar 1950. g. un tāpēc latviešu jaunā emigrācija nemaz nav apskatīta. Tomēr mūs var interesēt, kā amerikāņi novērtē mūsu agrākos ieceļotājus, kā arī ziņas par pirmajiem latviešu ieceļotājiem.

Pirmie latviešu ieceļotāji Amerikā ieradušies kopā ar zviedriem 17. gadsimtā, kad Livonija bija Zviedrijas province. Mārtiņš Buciņš no Liepājas bijis viens no pirmajiem, kas kritis Amerikas pilsoņu kaŗā 1860. g. 19. g. s. beigās latvieši jau ierodas lielākā skaitā. Tie ir jūrnieki, kas palikuši uz dzīvi šinī zemē. Kā latviešu izceļošanas iemesls minēts apspiešana no vācu muižnieku un krievu valdības puses.

1905. gads bija par iemeslu lielākam latviešu ieceļošanas vilnim. Autors atzīmē, ka latviešu nacionālisms toreiz varējis izpausties tikai sociālismā, kuŗa mērķos ietilpa apspiesto tautu atbrīvošana. Šis vilnis atnesa sev līdz arī latviešus ar augstāko izglītību, kas nav novērots pie citām immigrantu grupām no Austrumeiropas.

Autors atzīst, ka latvieši viegli asimilējas. Tas izskaidrojams ar to, ka latvieši ASV neizveido lielākas kolonijas (kā čechoslovāki, poļi), tie viegli piesavinoties angļu valodu, turklāt daudzi jau esot ieradušies ar liberālu un internacionālu pārliecību. Latviešiem neesot arī savu nacionālu organizāciju, izņemot pašpalīdzības organizācijas. Tie gan saglabājot latviskas tradicijas un sentimentu, tomēr tie, ar nedaudziem izņēmumiem, neiejaucoties un nekritizējot politiskos apstākļus dzimtenē, kā to darot jugoslāvi, čechoslovāki un citi.

Noskaņojuma ziņā latvieši iedalāmi divās grupās. Viena aptveŗ radikālos elementus (sociālistus un komūnistus), kuŗi kritizē Amerikas „kapitālistisko iekārtu." Kopš depresijas laikiem šī grupa zaudējusi financiālo atbalstu, kas nācis no starptautiskiem avotiem. Otra grupa veido nepolītiskas organizācijas, kuŗās satiekas veci draugi, lai pārrunātu senos laikus. Stiprākās latviešu organizācijas esot reliģiskas organizācijas. Latviešiem neesot savu skolu. Izglītības ziņā latvieši stāvot augstāk par citiem immigrantiem no Vidus un Dienvideiropas.

Latviešus ASV varot rēķināt ap 50.000 (t. i. līdz 1950. g.) 50% no tiem dzīvojot piecās lielās pilsētās — Ņujorkā, Čikagā, Bostonā, Filadelfijā un Baltimorā; 75% no tiem dzīvojot sešās pavalstīs — Ņujorkas, Illinojas, Masačusetas, Pensilvēnijas, Ņudžersijas un Kalifornijas. Latviešu lauksaimniecības kolonijas esot Istonas tuvumā (Easton, Pa.), ziemeļrietumos no Albanijas, N. Y. un Viskonsinā. Latvieši esot labi mechaniķi, klavieŗu būvētāji, galdnieki, amatnieki, namziņi.

No ievērojamiem latviešiem ASV grāmatā pieminēti Kārlis Ulmanis, kas ieradies 1907. g. un uzturējies še 5 gadus, komponists Alfrēds Kalniņš (no 1927.-1932. g.), mācītājs J. Kvietiņš, kas pārzinājis bibliotēku Ellisa salā, Dr. J. Eimanis, patoloģijas nodaļas vadītājs Abingtonas slimnīcā, Pa., kino reportieris J. Doreds, Aleksandrs Ziemelis, kurpnieka dēls no Liepājas, vadījis ekspedīciju Brazīlijas džungļos.

Latvietis T. Blaus (1884-1948.) bijis Grace Line kuģniecības sabiedrības viceprezidenta vietnieks. Otrā pasaules kaŗa laikā viņš bijis kaŗa flotes dienestā un bijis 33 konvoju komandieris, pie kam viņa konvojos nav gājis bojā neviens kuģis. Viņš apbalvots ar „Navy Cross" ordeni.

Autors vēl atzīmē, ka latvieši uzcēluši savu valsti pēc Pirmā pasaules kaŗa bez kādas palīdzības no ārienes un sasnieguši ievērojamu progresu, it sevišķi lauksaimniecībā un izgudrojumos (piem. mazākā kamera pasaulē „Minox"). Latvieši esot labi jūrnieki un mechaniķi.

☆

No kādreiz Hitlera celtās 800 km gaŗās Zigfrīda līnijas, kas tāpat kā Mažino līnija no militārā viedokļa izrādījās diezgan nederīga, pēc ilggadīgas spridzināšanas vēl pāri palikuši kādi 200 dzelzbetona bunkuri un daudzi kilometri ēku tuvumā esoši un tādēļ grūti iznīcināmi tanku aizsprosti. Daudzus atlikušos bunkurus vācu zemnieki tagad izlieto par pagrabiem un Zigfrīda līnijas neglīto atlieku iznīcināšana un drupu novākšana vēl izmaksāšot kādus 50 milj. marku. Par atlikušajiem bunkuriem tagad interesējas NATO, jo tos varot izlietot kā labas municijas noliktavas.

APKĀRT ZEMES LODEI

Vācu arodbiedrību kustība (no kuŗas daudz ko reiz bija aizguvušas arī neatkarīgās Latvijas arodbiedrības) šinī gadā atzīmē 100 gadu darbības jubileju, jo 1862. gadā Saksijā Leipcigas burtliči un citi iespiestā vārda ražošanā nodarbinātie, turoties pie angļu paraugiem, sākuši izveidot pirmās vācu arodbiedrības mūsdienu izpratnē. Rietumvācijas arodbiedrību savienībā (DGB) tagad ir apvienojušies 6,3 milj. nodarbināto. Šai iespaidīgajai organizācijai ir nenoliedzami nopelni strādnieku dzīves standarta uzlabošanā, bet ar tā augšanu vāciešu interese par arodbiedrībām mazinās, un to biedru skaits pat krīt, par ko DGB ir sarūgtināta. Vācu arodbiedrību kustības izcelsmes zemē Saksijā arodbiedrības — tāpat kā it visās citās komūnistu pārvaldītajās zemēs — pēc Maskavas parauga ir pārvērstas par nežēlīgu strādājošo izdzīšanas instrumentu.

★

Maģiskā Parīzes pievilkšanas spēka rezultātā īpaši daudzas nepilngadīgas meitenes, lai mācītos franču valodu un meklētu mīlas dēkas jeb laimi, ik gadus no visas pasaules dodas uz Sēnas krastu metropoli. Pēc Eiropas laikrakstu ziņām daudzas no viņām gluži vai mistiskā kārtā bieži Parīzē pazūd bez vēsts, un pag. gadā no 4.000 nepilngadīgām vācietēm tur vismaz 800 pazudušas bez miņas. Pazudušās meklēt franču policijai tagad talkā devušies nopietnā laikraksta „Le Figaro" žurnālisti un kādu daļu no pazudušajām atraduši. Tās parasti bez pierakstīšanās dzīvojot un nododoties dēkām kaut kur pilsētas tālākā apkārtnē. Parīzes prefektūra tomēr apliecina, ka caurmērā Parīzē ik gadus pazūdot kādas 200 nepilngadīgas ārzemnieces, kuŗas, droši vien, iekrītot „balto verdzeņu" tirgotāju rokās un par viņu liktenjiem parasti uz visiem laikiem klājoties neziņa.

★

Rietumvācijā eksistē vismaz 300.000 klaidoņu, kas īpaši vasarās, ar neiztrūkstošo šņabja pudeli kabatā, dāvanas lūgdami un ubagodami bez jebkāda mērķa klaiņo no pilsētas uz pilsētu. Šajā kaŗa un pēckaŗa gadu pārdzīvojumu jeb apstākļu radītajā vācu klaidoņu sabiedrībā sastopami visu šķiru un profesiju pārstāvji, sākot no izbijušiem profesoriem, virsniekiem un žēlsirdīgajām māsām līdz profesionāliem zagļiem, cietumniekiem, žūpām un radniecīgiem ļaudīm.

Vācu sociālās iestādes šo ļaužu glābšanai gadā caurmērā izdod 10 milj. marku, bet tikai reto no šiem nerimtīgajiem „ceļiniekiem" izdodoties no jauna iesaistīt normālā dzīvē.

DRUMSTALAS SMAIDAM

Itālietis Antonini Neri nesen pie savas 56 gadus vecās sievas Blandīnas kapa rādījis tīri priecīgu vaigu un ziņkārīgajiem paskaidrojis, ka nu viņš varēšot būt kungs un noteicējs par zobu protēzi, kuŗā nelaiķes skopumā dēļ ēdot bijis spiests gadiem ilgi dalīties ar savu mirušo laulāto draudzeni . . .

Par bezbailīgu sievu nesen sevi pierādījusi kāda 69 gadus veca nirnberģiete, kuŗa kādā naktī savā dzīvoklī atklājusi maskētu laupītāju. Neganti gānoties, vāciete bliezusi laupītājam pa galvu ar pirmo pa rokai esošo priekšmetu — naktspodu. Pārbiedētais iebrucējs brēkdams centies izsprukt caur dzīvokļa logu, un vēl ticis kārtīgi pārmācīts arī ar krēslu. Beidzot zaglis izlēcis pa logu. Policija aiz loga otrā dienā varējusi konstatēt krietnu asins peļķi . . .

☆

Angļu atvaļinātais majors Apletons nesen saņēmis ierakstītu vēstuli, kas zīmogota 1916. gadā. Vēstulē vecais virsnieks atradis kādreizējās Serbijas valdības viņam 1915. gadā par izcilu drošsirdību piešķirtu medaļu. Kādēļ vēstule atradusies ceļā tik ilgus gadus un kur tā kavējusies, to neviens nespēj noskaidrot . . .

☆

Kāds vecāks vācu zemnieks no Eifeļa kalniem, nesen apmeklēdams Bonnu un apskatīdams parlamenta ēku, apjautājies, kad tad Konradu Ādenaueru beidzot kronēšot par ķeizaru. Noklausījies pamācības par to, ka Vācija sen vairs nav ķeizarvalsts, un ka tā, droši vien, uz visiem laikiem paliks demokrātiska valsts bez kronēta valdnieka, zemnieciņš tomēr neticīgi grozījis galvu un jautājis, kādēļ tad Bonnas pilsētā — Reinas labajā krastā jau tagad esot redzējis uzrakstu: — „Kaiser - Konrad - Strasse" . . .

☆

Raudošie un pie 87 gadus vecā mirušā Potencas (Itālijā) iedzīvotāja Frančesko Vitelli nāves gultas stāvošie piederīgie iztrūkušies no tiesas, kad apraudātais, kuŗam klātesošais ārsts jau bijis izrakstījis miršanas apliecību, pēkšņi rausies sēdus un noprasījis, kas labs būšot pusdienās . . . Ārsts izrakstījis jaunu apliecību, ka Frančesko dzīvs, un visi klātesošie sēdušies pie galda, lai iebaudītu makaronus un par mirušo turētā glāzēs ielieto vīnu . . .

☆

Liverpūles tuvumā uz auto ceļa samērā lielu satraukumu nesen radījis kāds sporta auto, kuŗam aizmugurē pie aizsargstangas plivinājusies rožaina dāmu korsete. Radušās pat aizdomas, ka tā norauta kādam auto sabrauktam sievišķim . . . Kad policija autiņu beidzot aizturējusi, pie stūres sēdošā dāma bijusi gaužām pārsteigta un korseti atzinusi par savu īpašumu. Garāžā sēžoties mašīnā, korsete viņai spiedusi un viņa to noraudama pār plecu iemetusi garāžas stūrī. Kā intīmais priekšmets gadījies pie auto aizsargstangas, angliete nav varējusi paskaidrot.

☆

Lai izpalīdzētu vēlāk mājās pārnākošiem vīriem, un lai tie, atslēdzot durvis, nevajadzīgi nepamodinātu laulenes, kāda vācu firma sākusi laist tirgū gluži revolūcionāras durvju atslēgas, kas gatavotas no kādas mākslīgas vielas. Salīdzinājumā ar parastajām metalla atslēgām, jaunās atslēgas durvis slēdz bez trokšņa un ir ļoti vieglas.

☆

Divi kādreizējie Glasgovas universitātes studenti pirms 34 gadiem uzsākuši šacha partiju, kuŗu turpina vēl tagad korespondences ceļā, jo viens no viņiem tagad dzīvo Anglijā, bet otrs Austrālijā. Abi šachisti katru gadu izdara tikai vienu gājienu un abi domā, ka spēli varēs nobeigt ap 1976. gadu . . .

☆

Negadās bieži, ka obligātā kaŗa dienestā iesaucamos no dienesta atbrīvo intelliģences dēļ. Tas tomēr nesen noticis Francijā, kur kāds 21 g. v. rekrūtis Žons Frenē no Ronas ielejas iesaucamo inteliģences pārbaudēs devis tik ģeniālas atbildes, ka par viņu tūlīt sācis interesēties armijas psicholoģiskais institūts, kas pēc atkārtotām pārbaudēm pieprasījis Žanu atbrīvot no kaŗa dienesta pārāk lielās inteliģences dēļ. Žans Frenē uzaudzis vientuļā lauku sētā un apmeklējis tikai pamatskolu. Tagad viņš uz armijas rēķina nosūtīts uz Lionu, kur piecu mēnešu laikā ļoti sekmīgi piesavinājies visu ģimnazijas kursu un sekmīgi nolicis abitūrijas pārbaudījumus. Francijas nacionālais zinātņu institūts tagad viņam apsolījis samaksāt studijas — vienalga, kādā Francijas jeb ārzemju universitātē. Žans tomēr vēl nevarot izšķirties, kāda fakultāte viņam būtu vispiemērotākā, un vislabāk gribētu nokalpot armijā obligāto kaŗa dienestu, lai tad atgrieztos savā tēva sētā, kur uz viņa pārnākšanu gaida vecāki un vēl 10 brāļi un māsas, kas pēc Žana domām nemaz neesot dumjāki par viņu . . .

BAZNĪCAS ZVANS TRIMDĀ

Par šo gadījumu stāsta kāds krievu tautības trimdinieks, kas, līdzīgi mums, savās trimdas gaitās paspējis būt vairākās zemēs, bet pēdīgi atradis patvērumu Beļģijā. Tur viņš beidzis populāro Luvēnas universitāti un dienesta uzdevumā krustām šķērsām izbraukājis šo zem[illegible].

Bet tagad vārds pašam baznīcas zvana trimdā atradējam.

— Pirms pieciem gadiem biju apstājies [illegible] apveltītā Ammile miestiņā, netālu no Namiras. Bija svētku diena, zvanīja baznīcas zvans. Zvana skaņas man izlikās sevišķi patīkamas, gandrīz pazīstamas.

— Kāda jauka, lieliska skaņa ir jūsu zvanam,— sacīju uz soliņa sēdošam vecītim.

— Jā, to daudzi atrod, un tas tiesa, — atbildēja viņš. Brītiņu klusējis, viņš turpināja: — Bet vai zināt — mūsu zvans ir krievu. Tas ieradās šeit no tālās Krievijas.

— Kādā kārtā? Es pats esmu krievs un trimdinieks. Bet kā ar zvanu? Vai arī tas trimdinieks?

— Es jums pastāstīšu, kā tas notika, — atdzīvojās vecītis. 1926. g. Antverpenā ieradās padomju tvaikonis ar misiņa un vaŗa lūžņu kravu. Kāda tirdzniecības firma par ļoti izdevīgu cenu nopirka visu kravu. Tanī laikā Beļģijā bija straujas būvēšanas periods, un pircēju lūžņiem atradās jo daudz.

Noskaidrojās, ka 80 proc. lūžņu sastāvēja no sadauzītiem baznīcu zvaniem, kuŗus komūnisti bija nomontējuši Krievijas baznīcās.

Nereti gadījies, ka starp nāvei un bez tiesas nošaušanai nolemtiem brīnumainā kārtā kādam upurim izdevies izglābties. Tā arī starp sadauzītiem un apklusināšanai nolemtiem zvaniem atradušies vairāki veseli, lai turpinātu ar savām skaņām aicināt ticīgos lūgšanai.

Tirdzniecības mākleri, kā allaž praktiski un veikli ļaudis, izmantoja šo izdevību un izglābušos zvanus pārdeva beļģu draudzēm.

Ammile tanī laikā baznīcā pārbūvēja zvana torni un miestiņa iedzīvotāji par lētu naudu ieguva vienu no šiem krievu baznīcu zvaniem. Tā šis zvans, kaut svešumā, turpina zvanīt . . .

Ir par ko pārdomāt. Trimdā un svešumā klīstošais cilvēks un viņa dzimtenes baznīcas zvans pēc ilga, smaga un ērkšķaina bēgļu ceļa sastopas svešumā kā māte ar dēlu, kā brāļi . . . . — sentimentāli nobeidz savu stāstu krievu trimdinieks.

Lai nu vēl kāds lūko aplami apgalvot, ka cilvēkiem Padomijā liegta ticības brīvība! Ne tikai tās pilsoņiem, bet pat viņu reliģisko vajadzību apmierināšanai kalpojošiem baznīcu zvaniem kopš komūnistu varas pirmsākuma bijusi netraucēta un neierobežota pārcelšanās brīvībā uz Rietumiem.

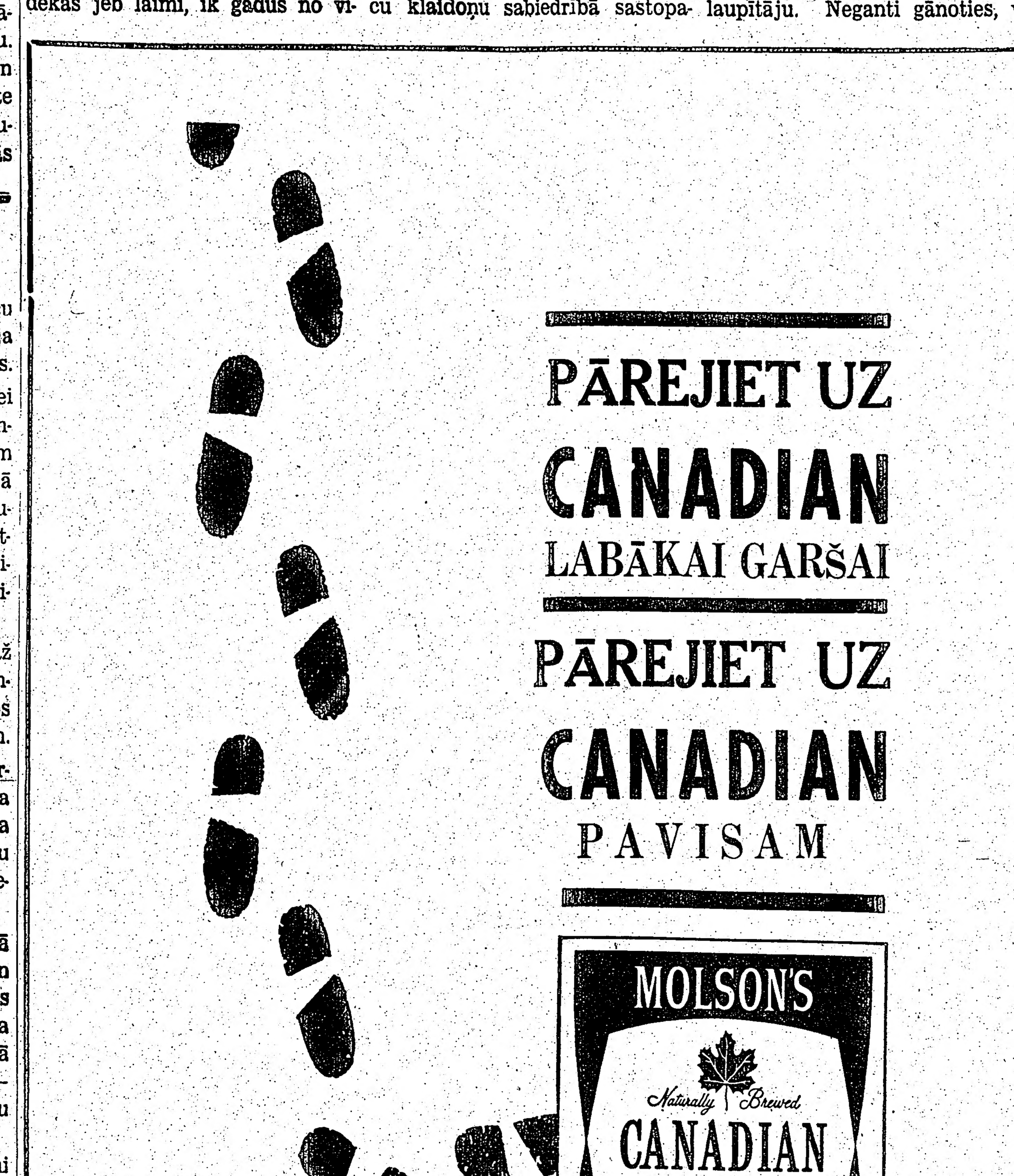

ĀŅU SKATĪJUMĀ

TVIETIS VADĪJIS 33 KONVOJUS OTRĀ A LAIKĀ

spiesto tautu būvētāji, galdnieki, amatnieki, nis atnesa sev namzini.

augstāko iz- No ievērojamiem latviešiem vērots pie ci- ASV grāmatā pieminēti Kārlis grupām no Ulmanis, kas ieradies 1907. g. un uzturējies še 5 gadus, kompo- latvieši viegli nists Alfrēds Kalniņš (no 1927.- kaidrojams ar 1932. g.), mācitājs J. Kvietiņš, neizveido lie- kas pārzinājis bibliotēku Ellisa ā čechoslová- salā, Dr. J. Elmanis, patoloģijas piesavinoties nodaļas vadītājs Abingtonas ät daudzi jau slimnīcā, Pa., kino reportieris J. iberālu un in- Doreds, Aleksandrs Ziemelis, ību. Latvie- kurpnieka dēls no Liepājas, vadī- u nacionālu jis ekspedīciju Brazilijas džun- ot pašpalīdzi- ļos. ie gan sagla- Latvietis T. Blaus (1884-1948.) icijas un sen- bijis Grace Line kuģniecības sa- ie, ar nedau- biedrības viceprezidenta vietnieks. Otrā pasaules kara laikā neiejauco- viņš bijis kara flotes dienestā un politiskos ap- bijis 33 konvoju komandieris, to darot ju- pie kam viņa konvojos nav gājis un citi. bojā neviens kuģis. Viņš apbalvots ar „Navy Cross" ordeni. latvieši ie- Viena ap- Autors vēl atzīmē, ka latvieši entus (sociā- uzcēluši savu valsti pēc Pirmā s), kuri kriti- pasaules kara bez kādas palīdzitālistisko ie- bas no ārienes un sasnieguši ieijas laikiem vērojamu progresu, it sevišķi financiālo at- lauksaimniecībā un izgudrojumos (piem. mazākā kamera pagrupa veido saulē „Minox"). Latvieši esot lacijas, kuŗās bi jūrnieki un mechaniķi. lai pārrunā- rākās latvie- ot reliģiskas ešiem neesot ★ bas ziņā lat- par citiem No kādreiz Hitlera celtās 800 dus un Dien- km gaŗās Zigfrīda līnijas, kas tāpat kā Mažino līnija no militārā arot rēķināt viedokļa izrādījās diezgan nede- 1950. g.) 50% rīga, pēc ilggadīgas spridzināša- cās lielās pil- nas vēl pāri palikuši kādi 200 ikagā, Bosto- dzelzbetona bunkuri un daudzi Baltimorā; kilometri ēku tuvumā esoši un t sešās pa- tādēļ grūti iznīcināmi tanku aizs, Illinojas, sprosti. Daudzus atlikušos bunlvēnijas, Nu- kurus vācu zemnieki tagad izlieornijas. Lat- to par pagrabiem un Zigfrīda lias kolonijas nijas neglīto atlieku iznicināšana ā (Easton, un drupu novākšana vēl izmaksās no Albani- šot kādus 50 milj. marku. Par nsinā. Latvie- atlikušajiem bunkuriem tagad iki, klavieru interesējas NATO, jo tos varot izlietot kā labas municijas noliktavas.

SMAIDAM

ājam pa gal- savu īpašumu. Garāžā sēžoties rokai esošo mašīnā, korsete viņai spiedusi un spodu. Pār- viņa to noraudama pār plecu iebrēkdams metusi garāžas stūrī. Kā intīmais ur dzīvokļa priekšmets gadījies pie auto aizrtīgi pārmā- sargstangas, angliete nav varējusi paskaidrot. eidzot zaglis cija aiz loga ★ i konstatēt Lai izpalīdzētu vēlāk mājās pārnākošiem viriem, un lai tie, atslēdzot durvis, nevajadzīgi nepamodinātu laulenes, kāda vācu majors Ap- firma sākusi laist tirgū gluži re- ierakstītu volūcionāras durvju atslēgas, kas 1916. gadā. gatavotas no kādas mākslīgas vieieks atradis las. Salīdzinājumā ar parastajām valdības vi- metalla atslēgām, jaunās atslēgas izcilu dros- durvis slēdz bez trokšņa un ir ļodaļu. Kādēļ ti vieglas. ceļā tik il- kavējusies, ★ skaidrot . . . Divi kādreizējie Glasgovas universitātes studenti pirms 34 gadiem uzsākuši šacha partiju, kuzemnieks no ru turpina vēl tagad korespon- n apmeklē- dences ceļā, jo viens no viņiem atidams par- tagad dzīvo Anglijā, bet otrs Aus- jies, kad tad trālijā. Abi šachisti katru gadu beidzot kro- izdara tikai vienu gājienu un abi .Noklausījies domā, ka spēli varēs nobeigt ap Vācija sen 1976. gadu . . . s, un ka tā, laikiem pa- ★ lsts bez kro- Negadās bieži, ka obligātā kaieciņš tomēr ra dienestā iesaucamos no dieun jautājis, nesta atbrīvo intelligences dēļ. sētā — Rei- Tas tomēr nesen noticis Franci- tagad esot jā, kur kāds 21 g. v. rekrūtis „Kaiser Žons Frenē no Ronas ielejas iesaucamo inteligences pārbaudēs devis tik ģeniālas atbildes, ka gadus vecā par viņu tūlīt sācis interesēties ālijā) iedzi- armijas psiholoģiskais institūts, telli nāves kas pēc atkārtotām pārbaudēm erigie iztrū- pieprasījis Žanu atbrīvot no kaapraudātais. ra dienesta pārāk lielās intelists jau bijis ģences dēļ. Žans Frenē uzaudzis apliecību, vientuļā lauku sētā un apmeklēun noprasī- jis tikai pamatskolu. Tagad viņš sdienās . . . uz armijas rēķina nosūtīts uz u apliecību, Lionu, kur piecu mēnešu laikā un visi klāt- loti sekmīgi piesavinājies visu alda, lai ie- ģimnazijas kursu un sekmīgi no- par mirušo licis abitūrijas pārbaudījumus. vīnu . . . Francijas nacionālais zinātņu institūts tagad viņam apsolījis samaksāt studijas — vienalga, kāuz auto ceļa dā Francijas jeb ārzemju univerkumu nesen sitātē. Žans tomēr vēl nevarot uto, kuŗam izšķirties, kāda fakultāte viņam gstangas pli- būtu vispiemērotākā, un vislabāk mu korsete. gribētu nokalpot armijā obligāto s, ka tā no- kaŗa dienestu, lai tad atgrieztos sabrauktam savā tēva sētā ,kur uz viņa pārlicija autiņu nākšanu gaida vecāki un vēl 10 ie stūres sē- brāļi un māsas, kas pēc Žana doaužām pār- mām nemaz neesot dumjāki par atzinusi par viņu . . .

The "T-D" JOINT ACCOUNT
(KOPĪGAIS KONTS)
PRAKTISKA KOPĪBAS FORMA

Ja jums dzīvē ir vajadzība pēc partneŗa, vai nu kādā saimnieciskā pasākumā, vai arī apprecoties, — tad ir īstais laiks atvērt t. s. Joint Account Toronto - Dominion bankā. Kopīgais konts ir viens no vispopulārākajiem Toronto - Dominion bankā. Tas ir praktisks tajā ziņā, ka abi partneŗi tajā var noguldīt naudu, kā arī izrakstīt čekus. Ir vajadzīgs tikai viens paraksts darījumu izkārtosanai.

Ir vairāki šī konta veidi. Visizplatītākais ir tas, kur noguldījums nes auglus, — Joint Savings Account, kuŗā nogulda naudu uzkrāšanai, un Joint Personal Chequing Account, kuŗā noguldiet to naudu, kas jums paredzēta maksājumu kārtošanai.

Tā kā tas ir ļoti praktisks, tas reizē dod jums savas ērtības. Precētiem tas nozīmē, ka katrs no tiem var izdarīt noguldījumus, vai arī kārtot maksājumus neatkarīgi no tā, kur tie atrastos... Daudzi namsaimnieki ir konstatējuši, ka šis ir parocīgākais veids visu lietu savlaicīgai nokārtošanai.

Kaut vai tas vien, ka ir vajadzīgs tikai viens paraksts uz čekiem, šinī kontā ir parocīgi. Kaut vai ja vienam gadās saslimt, vai notiek kāda cita ķibele, kas bieži traucē čeku parakstīšanu, to var izdarīt otrs partneris. Šo priekšrocību neled citi kontā.

Vadot kādu uzņēmumu, partneŗiem ir iespējams izkārtot ā, ka čekus paraksta abi. Tas ir nodrosinājums tajā ziņā, ka neviens bez otra ziņas nevar parakstīt čekus.

Jūs redzēsiet, ka kopīgā kontu sistēma ir viena no tām ērtībām, ko banka jums piedāvā. Atliciniet laiku un aizejiet pie tuvākā bankas nodaļas vadītāja. Viņš jums laipni izklāstis Toronto - Dominion bankas pakalpojumu veidus. Iegriežaties pēc iespējas drīz, un jūs atklāsiet to, kāpēc . . .

ļaudis mana starpību.

THE TORONTO-DOMINION BANK

BANKA, KAS LŪKOJAS NĀKOTNĒ.

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ
SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

10% atlaide pašreizējiem 10% pasūtinājumiem.
V. KUČĀNS
Grēbnieks.
120 Ferrier Ave., Toronto.
HO 1-5891.

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

MEKLĒ
BĒRNAUKLI
no 24. jūlija — 3. augustam, tikai pa dienām — Bathurst un Harbord rajonā.
Tuvākai informācijai zvanīt — LE 2-0235, Toronto, pēc plkst. 6 vakarā.

ST. CLAIR - DUFFERIN rajonā
IZĪRĒJAMS
1 - 2 ISTABU DZĪVOKLIS ar virtuvi.
Zvanīt 533 - 4120, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

Pavasaŗa svētki Sidrabene
27. MAIJĀ.
Sākums plkst. 11.00 ar VĪRIEŠU un SIEVIEŠU - JAUNATNES un VISPĀRĒJĀS KLASES SACENSĪBĀM VIEGLATLĒTIKĀ LSAK vadībā.
Pēc tam BASKETBOLA un VOLEJBOLA SACENSĪBAS vīriešiem un sievietēm, FUTBOLA un TENISA SPĒLES DEMONSTRĒJUMI.
Bērnu rīcībā spēļu un rotaļu laukumi.
Plkst. 16.00 uz brīvdabas skatuves: ERNAS OSIŅAS - BĒRZIŅAS BALETSTUDIJAS audzēkņu priekšnesumi, dejas kopas „DIŽDANCIS" tautiskās dejas Z. MIEZĪŠA vadībā un R. BLAUMAŅA viencēliena komēdija „PĒC PIRMĀ MĪTIŅA" izrāde H. MIĶELSONA režijā.
Ieeja: bērniem līdz 14 gadiem brīva, skolēniem un studentiem 50 ¢, pārējiem $1.-.
Visa Sidrabenes territorija sarikojuma vieta.
Visus laipni ielūdz SIDRABENES PĀRVALDE.

LATVIEŠU KAŖA INVALIDU APVIENĪBAS KANADAS NODAĻA — TORONTO rīko š. g. 26. maijā, plkst. 7.30 vakarā
NODAĻAS ATKLĀŠANAS SVĒTKUS
Lietuviešu baznīcas zālē — Dundas un Grace ielu stūrī.
Svētkus ievadīs Prāvesta A. SKRODEĻA svētruna.
Rakstniece Velta TOMA lasīs savus darbus, kam sekos mākslinieciska programma.
SAVIESĪGA DZĪVE. Laba deju mūzika. ◎ Pilna bufete. ◎
Ieeja kungiem $ 2.-, dāmām $ 1.50, kaŗa invalidiem ieeja brīva.
Visus laipni ielūdz LKIA KANADAS VALDE.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 diena.

LIELĀKĀ LATVIEŠU VASARNĪCA
GLEN ECHO LODGE
pieņem pieteikumus un sniedz informāciju jauku brīvdienu pavadīšanai skaistajos Muskokas ezeros.
Adrese: BOX 910, GRAVENHURST, ONT.
TEL. MURRAY 7-3001.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS
uz
PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.
(PARASTIE NOTEIKUMI)
PIEPRASIET CENRĀŽUS.
DV SAINIŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

DIANA WALTERS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
2481 Bloor St., W., pie Jane St., Toronto 9.
Tel.: 763 - 4556.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Svelce.
Speciālists iekšķigās, sievieŗu un venerisķās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS
pašu priekam un dāvanai.

Guntis Zariņš — VARONIBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzives un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43. — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KĀPJ DEBESIS — noveles	$ 3.60
J. Klidzējs — JAUNIEŠI — romāns	$ 3.30
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
A. Eglītis — DIVI KĀPIENI — ar autora zīmējumiem	$ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOSANAS KAŖA VĒSTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi	$ 2.80

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

Akadēmiskās vienības AUSMA saviete
LOLITA ZUNTAKA
mirusi 1962. gada 15. maijā, kremēta 1962. g. 19. maijā, Toronto.
AKADĒMISKO VIENĪBU SAVIENĪBA KANADĀ.

SAV. VALSTIS:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Libieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirniti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.
KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķiviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
ANGLIJĀ:
DVF Grmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.
ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodalu, P. O. 220, Stockholm

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savu maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

Motorlaivu un vasarnīcu apdrošināšanai
zvanīt AUDROSINĀSANAS SPECIĀLISTAM
V. BEBRIM
PL 9-0286, TORONTO.

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403, (College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

Rakstnieks, Latviešu preses b-bas goda biedrs

JĀNIS VESELIS

dzimis 1896. gada 1. aprīlī Neretā, aizgājis Aizsaulē 1962. gada 18. maijā Milvokos.

Viņa piemiņu godina

LPB KANADAS KOPA.

Kam tu lūzi, ozoliņi,
Vai nav koku lūzējiņu?
Kam tu miri, mūs' bāliņi,
Vai nav laužu mirējiņu?

Pēkšņi no mums šķīries mūsu biedrs

OTOMARS DĀRZIŅŠ

dzimis 1908. gada 17. oktobrī Rīgā, miris 1962. g. 18. maijā Toronto.

Ik dienas mūsu rindas retākas top,

DV TORONTO NOD.

OTOMARS DĀRZIŅŠ

dzimis 1908. gada 17. oktobrī, miris 1962. g. 18. maijā Toronto.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

NOTIKUMS MĀKSLĀ . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

bieži krāsas atbalsta viņa zīmējumu un noskaņu (tumšos toņos — Klaidonis). Vispār motīvu ir bagātīga dažāda — figūras, akti, klusās dabas, ziedi, ainavas, abstrakcijas un pusabstrakti gleznojumi — Tauta un Valdnieki, Mūķene.

Klāsta pievilcīgākā daļa bija 9 pasteļi, pie kuriem nepārtraukti drūzmējās apmeklētāji, un tie tika gandrīz visi īsā laikā aizrunāti. Pasteļu technika dod iespēju radīt maigu, plūstošu virsmu un ar toņu samtainību veidot risku gaisotni. Drones pasteļi ir gleznieciski, tajos krāsa dominē par zīmējumu.

A. Drones abstraktās gleznas ir labi organizētas, un galvenais abstraktās gleznieciības elements — ritms ir spēcīgs gan līnijās, gan krāsās. Formu laukumi dažkārt ievijas viens otrā, un formas ir izceltas ar melnām kontūrām, dodot tām plastisku vērtību vienkārši un skaidri Gleznā „Barbeque" iecerētais temats ir pilnīgi ziedots kompozicijai. Visiespaidīgākais, šķiet, pēdējais liela formāta abstraktais gleznojums „Kuģi," kur formu un krāsu ritumi izteiksmīgi līdzsvaroti.

Ar šo izstādi A. Drone ir ierindojies spēcīgāko un īpatnējāko latviešu gleznotāju saimē.

M. Rozentāle.

IEVĒLIET

VIENĪGO KANDIDĀTU, KAS REPREZENTĒ VISUS IEDZĪVOTĀJUS SPADINA RAJ.

DIFENBĒKERA VADĪBĀ

JOHN BASSET

Spadina vēlēšanu rajonā.

Publicēts Spadina rajona P.C. apvienības uzdevumā.

LAIKRAKSTA ABONEMENTU

jūs variet pieteikt arī pa tālruni. Toronto apgāda numurs ir

EM 8-0792.

KO JUMS VAJADZĒTU ZINĀT

(Pārnesums no 5. lpp.)

Latvijā vairākas reizes tiku pratināta, kur ir jūsu bērni? Bet nekad mani nesauca uz čeku. Nezinu, kā tas būtu, bet vienmēr domāju, ja mani sauks uz čeku, tad es turpat arī nokritīšu. Ak, šausmas vēl tagad mani pārņem, kad iedomājos par čeku. Biju nogājusi uz Centrālcietumu apmeklēt apcietinātos. Tur redzēju sirdi satraucošus skatus. Domāju, cik labi tomēr, ka man nav bērnu šeit, tad viņi arī būtu cietumā . . .

Tie bija lieli pārdzīvojumi. Tās ir bailes, kas pārgājušas asinīs, no kurām cilvēks nevar tikt vaļā, arī ārpus dzelzs aizkara. Tas var būt liktenīgi visai tautai, ja kādreiz būtu tāda tautas nobalsošana Latvijā, jo pilnīgi zinu un saprotu, cik arī aizklātas būtu vēlēšanas, tauta ir tā iebiedēta — un tiks vēl iepriekš biedēta —, ka nebalsos pret komūnismu. Ir ļoti daudz tādu starp bijušiem strādniekiem, kam tiešām arī senos laikos negāja viegli, Tieši šiem strādniekiem sākumā bija izdevība sevi parādīt, un tie arī ir pamata licēji komūnistu audzināšanai. Skolas bērni tagad tiek audzināti tik stiprā komūnisma garā, ka nevienam no vecākiem nav iespējams savus bērnus pasargāt. Jo nevar taču teikt, ka skola māca nepareizi . . .

Nezinu pateikt, bet jūtu, ka sevišķi Amerikai un Anglijai vajadzētu stipri pagriezt savu politiku pret straumi. Ar sociālām reformām vajadzētu uzlabot ne tikai tautas, bet sevišķi pacelt manas dzīves un garīgo līmeni. Tiešām kauns par veco cilvēku ārstēšanas likumprojektu, ko nevar reālizēt. Vecie ārsti aizvien domā no tautas paturēt sev lauvas tiesu. Vai tiešām cilvēks ar visu savu lielo inteliģenci var būt tik tuvredzīgs un nesaprast laika garu un attīstības straumi? Turklāt, ja tā izvirzītos par priekšteci, tā var tautas brīvību saglābt.

Komūnisti necenšas vienmēr dot pilnu vēderu tautai, bet viņi dzen tautas izglītību uz augšu, un ar to var dzīt propagandu par labu komūnismam, piem., ar kino, teātri, operu. Galvenais — visiem pieejamas skolas. Kas neder studijām, tam jāmācās amats. Pēdējā laikā, lai visus varētu izmantot darbam, tad reizē ar studijām jāmācās arī strādāt. Nākošais padomju cilvēks reizē būs noderīgs visur, tikpat kā kareivis. Visi būs apmāciti uz valsts rēķina, bet indivīds pats ar savu darbu un piepūli būs to jau iepriekš samaksājis valsts kasē."

WEST TORONTO T. V. RENTALS

Īzirē televizijas aparātus kopš 1954. gada.

LIELĀ IZVĒLĒ LIETOTI T. V. APARĀTI.

T. V. un RADIO labošana.

924 College St., Toronto.
LE 5-9646.

E. BĒRZPUMPURS

SPORTS

VIEGLATLĒTI SĀKS SEZONU

Pēdējos trijos gados Kanadas latviešu sporta dzīves visaugošākā nozare ir bijusi vieglatlētika. No jauniešiem, kas savas sporta gaitas sākuši Sidrabenes un Saulaines sporta laukumos, izaugusi daudzi papildinājumi mūsu senioru vieglatlētu saimei. Tai šogad priekšā pāris lielas un nozīmīgas sacensības. 14./15. jūlijā igauņu vieglatlētikas centrā Udorā notiks kontinenta Baltiešu mežstarsacīkstes, bet 11./12. augustā Toronto Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes un ASV-Kanadas vienību valstu sacīkstes, kā arī, domājams, vairāki mūsu vieglatlēti startēs ASV latviešu meistarsacīkstēs 7. jūlijā, Čikagā. Blakus šiem lielsarīkojumiem risināsies arī vietējās pārbaudes sacīkstes, rezultātu „vākšanai" LSP korespondencsacīkstēm.

Tāpat kā pagājušā gadā, arī šogad vieglatlēti sezonu atklās ar sacensībām Sidrabenes pavasara svētku ietvaros, svētdien, 27. maijā. Vieglatlētikas sacīkšu sākums plkst. 11.00 un programmā:

Vīriešiem: 100 m, tāllēkšana, augstlēkšana, lode, disks, „cross-country" skrējiens.

Sievietēm: 60 m, 100 m, tāllēkšana, augstlēkšana, lode.

Zēnu A grupai (1944.-45. g.): 100 m, tāllēkšana, augslēkšana, lode. Zēnu B grupai (1946. g. un jaunāki) 100 m vietā 60 m.

Meiteņu A grupai — sieviešu disciplīnas. B grupai tās pašas bez 100 m skrējiena.

Sacensībās aicināti piedalīties visi vieglatlēti, sevišķi iesācēji un jaunieši. Pieteikšanās pirms sacensību sākuma pie starta. Sacensības vadīs LSAK vieglatlētikas nozare.

Sidrabenes sporta darbinieki pagarinājuši skrejceļu, kā arī veikuši uzlabojumus lēkšanu sektoros un betonējuši lodes un diska apļus, kas liecina, ka šajā laukumā būs iespējams sasniegt labus rezultātus.

G.

TORONTO DAUGAVAS VANAGI UZVAR TORONTO YMCA VIENĪBU AR 84:56 UN IZCĪNA KANADAS LATVIEŠU MEISTARA GODU BASKETBOLĀ

Kanadas latviešu basketbola meistaribas finālā tikās daudzkārtējais meistars — DV ar Toronto Latviešu YMCA's vienību, kas Kanadas meistarībā bija izcinījusi otro vietu. DV, kas šogad ir sevišķi labā spēles gatavībā, atkal pierādīja, ka joprojām ir labākā latviešu basketbola vienība Kanadā un uzvarēja pelnīti. Pirmais puslaiks 36:22 DV labā, bet gala rezultāts 84:56. Viss labākais sakāms par ikvienu DV spēlētāju; tie labi sadarbojās un bija sevišķi precīzi „tālajos" un „pustālajos" iemetienos. Lieliski veicās Savickim. Gandrīz katrs viņa metiens sasniedza mērķi; tāpat ļoti precīzs bija Moruss. Richters otrā puslaikā spēja atbrīvoties no saviem sedzējiem, un ar iegūtiem 26 punktiem izvirzījās par sacensības veiksmīgāko grozu guvēju.

Zaudētāji, Litavnieka vad bā, visumā parādīja ļoti glītu un techniski labu spēli. Vienības lielākais trūkums — pavirša pie spēles. YMCA pirmā puslaikā ar paviršām piespēlēm zaudēja bumbu 13 reizes, un, protams, zaudēja tanī pat laikā iespēju grozu gūšanai, atdodot to pretiniekam. Veiksmīgs zaudētājiem bija trešais spēles ceturksnis, kad punktu starpība DV labā samazinājās par 5 punktiem. Pēdējā ceturksnī DV atkal palielināja punktu starpību un svinēja pārliecinošu uzvaru.

DV vienībā spēlēja: A. Richters-26, A. Savickis-22, J. Moruss 18, E. Petmanis-8, J. Dūlmanis-7, J. Strautnieks-3.

YMCA: — J. Krasovskis-16, J. Zentiņš-13, A. Litavnieks-7, V. Prieditis-4, E. Soste-7, A. Griķis -6 un E. Pelšs-3.

KULTŪRAS SEJAS

(Pārnesums no 3. lpp.)

Mūsu autors gan atzīst, ka „sirreālisti paši ar saviem pāris desmit grupas locekļiem ir tikai bezgala mazs fragments no visas franču jaunatnes un intelliģences masas" (228).

Esejā Kāda jauna pasaules apgarotības mācība P. Jurevičs iztirzā Raimonda Rijē (Ruyer), Nansī universitātes profesora filozofiskos rakstus. Šis franču zinātnieks, kas jaunībā studējis eksaktās zinātnes, bet, pamatojoties uz fizikas jaunākajiem atklājumiem, „ir sadedzinājis vecos dievus un reizē kļuvis par sevišķi kompetentu visu materiālistisko mechanistisko un tām tuvo bioloģisko teoriju kritiķi un reizē par radikālu pasaules garīguma un līdz ar to finālisma (mērķtiecīguma) mācības paudēju" (291).

Divās pēdējās esejās autors apcer Bergsona un Platona filozofiju, kas viņam bijusi aizvien tuva un par ko viņš jau agrāk sarakstījis grāmatas.

Vērojams, ka Kultūras sejas labprāt lasa mūsu vecākā un vidējā paaudze, bet autors, kā profesors, parasti runā studentu auditorijai, tā cerams, šī grāmata ieinteresēs arī mūsu jauniešus.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

LATVIEŠU SKAUTI AMERIKĀŅU ARMIJAS MANEVROS

Maija pirmajā nedēļas nogalē Portdžervisas, Milfordas un Ņutonas rajonā, Ņudžersijā, notika manevri, kuŗos piedalījās ASV speciālās kaŗaspēka vienības, izpletņu lēcēji, jūras kājnieki (marines) un aviācija. Bez kaŗaviriem manevros piedalījās arī ap 300 civilistu. To skaitā bija arī Igauņu brīvības cīnītāju apvienības (mūsu Daugavas Vanagiem līdzīga organizācija) locekļi un igauņu skauti, kas izveidoja vienu rotu. Kopā ar igauņu skautiem no Konektikatas bija ieradušies arī divi latviešu skauti.

Igauņu „brīvprātīgie" piedalījās frontes abās pusēs — Ņujorkas igauņi darbojās kopā ar jūras kājniekiem, bet igauņi, kas bija ieradušies no Konektikatas, Ņudžersijas un Baltimoras, darbojās speciālā kaŗaspēka vienību pusē. Igauņi veica izlūku un partizānu uzdevumus. Šāda darbība kalnainā apvidū prasīja lielu fizisku piepūli. Igauņu starpā bija laba daļa virsnieku, kuŗiem ir pieredze Otrā pasaules kaŗā. Vienā gadījumā igauņu izlūku grupa krita pretinieku gūstā. Viens no tiem mēģināja bēgt un tas tika uz vietas „nošauts" (kā to apzīmē manevros).

Pēc manevru beigām notika pārrunas, pie kam manevru vadītāji sevišķi izcēla igauņu piedalīšanos un uzslavēja igauņu jauniešus par labi veikto uzdevumu. Kopā ar igauņiem arī divi latviešu jaunieši vīriešķīgi pārcieta manevru grūtības.

SOCIĀLISTU MAIJS STOKHOLMĀ

Tāpat kā iepriekšējos gados 1. maijā Stokholmā notika demonstrācijas, kuŗās piedalījās ap 5.000 cilvēku. Zviedru komūnistu partija šoreiz neko nerīkoja patstāvīgi, bet pieslējās sociāldemokrātiem. Plakātos nebija ne vārda par apspiestām tautām aiz dzelzs aizkara, bet bija gan prasīta brīvība tautām Spānijā, Portugalē, Dienvidafrikā, Katangā.

Demonstrācijās piedalījās arī maza grupa igauņu sociālistu. Latviešu sociālisti nepiedalījās aiz tā iemesla, ka starp lozungiem nebija neviena par Baltijas apspiestām tautām.

Maskavas valdība uzskata šo komūnistu un sociālistu kopējo demonstrāciju par tik svarīgu, ka par to ziņoja Maskavas un Baltijas valstu radio.

Sv. Katarīnes un Niagaras skolu kopīgā Ģimenes dienas sarīkojumā dzejniece Velta Toma referēja par tematu „Māte latviešu literātūrā". Skolas viešņai pateicās ar ziedu veltēm. Uzņēmumā dzejniece ar mazajām tautu meitām — Sv. Katarīnes skolas audzēknēm: Mairu Zālamani (pa kreisi) un Sandru Gailiti (pa labi). J. Liģera uzņ.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

Šogad sarīkotajā Kalamazū pamatskolu un vidusskolu skolēnu izlases darbu izstādē, jaunajā Mākslas centrā (Art Center) starp dažāda stila un novirziena jaunajiem talantiem redzam arī Ilzes Skrupškeles, Erika Makārava, Sniedzes Ruņģes, Jāņa Ķinēna un brāļu Gunta un Māra Miķelsonu darbus. Starp Mākslas centra tiešajiem skolēniem, kuŗu darbi sakopoti blakus telpā, atrodas Anitas Zeltiņas un Ainas Artmanes gleznojumi.

Labus sasniegumus varēja vērot 12. maijā Kalamazū ev. - lut. draudzes jauniešu tik īsā laikā sagatavotajā J. Jaunsudrabiņa lugas „Ansis Auns" izrādē, L. Šintes iestudējumā. Tēlotāji bija: And. Klauvētājs, Vilma Rituma, Jānis Zuika (jun.), Rūta Mazkrists, Henrijs Videnieks, Baiba Šints, Alfrēds Minka, Ģirts Ķesteris un Mērija Jirgensons, no kuŗiem vairāki uz skatuves dēļiem bija pirmo reizi. Jauniešu sniegums radīja dzīvu atbalsi skatītājos.

Pēc izrādes sekoja draudzības vakar ar kopīgām vakariņām, deju u. rotaļām. Apmeklētāju bija pāri par 200, un rīkotāja, draudzes dāmu komiteja, varēja būt apmierināta, ka sarīkojuma mērķis — rast līdzekļus divu jauniešu sūtīšanai uz Čikagas Jaunatnes sv. tkiem, — reālizējies.

Gandrīz ik pēc katras otrās vai trešās dziesmas Toronto vīru ansamblis Kalvis saņēma ziedu veltes, jo vairāk kā 200 klausītāju lielā auditorija Kalamazū kolledžas Stetsona zālē, 13. maijā, bija liecinieki augstvērtīgam koncertam. Kalvim nācās sniegt gan piedevas, gan arī atkārtojumus.

Divu māju namīpašnieku saimei pievienojusies māksl. A. Vinklera ģimene.

Latviešu skautu un gaidu vienības kopīgi ar vecāku padomi 27. maijā, plkst. 2.00 p. p., pastāvīgajā skautu nometnošanas vietā Rota Kiwani pie Bass ezera, riko gaidu - skautu pēcpusdienu ar priekšnesumiem. Sarīkojumā aicināti piedalīties visi skautu labvēļi. Līdzi ņemami groziņi. Ieeja pret ziedojumiem.

Vm.

KLĪVLENDA

DV apvienības valde un KLB kopīgā sēdē vienojās par 14. jūlijā aizvesto atceres dienas sarīkošanu. No apvienības sarīkojuma kārtošanā piedalīsies sekretāre M. Šilis, pr-ka palīgs V. Zemesarājs un aprūpes daļas vadītājs B. Egle.

DV apvienības biedrs Ādams Stelmachers atvēris auto labošanas darbnīcu „Adams Body Shop", 1753 Doan Ave, Cleveland 12. Valde aicina DV biedrus atbalstīt jauno pasākumu ar savu klientūru.

Klīvlendas Latviešu biedrība aicina organizāciju un draudžu vaditājus pieteikt paredzētos sarīkojumus (laikā no 1. jūlija līdz 31. dec. š. g.) savlaicīgai sarīkojumu kalendāra sastādīšanai. Pieteikumi jāiesniedz līdz 10. jūnijam.

Klīvlendas Latviešu nama komiteja ziņo, ka 30. maijā, plkst. 3 p. p. sasauc pirmo akcionāru sapulci. Komiteja lūdz ikvienu dalības zīmes īpašnieku piedalīties sanāksmē.

DV apvienība un KLB kopīgi ar igauņiem un lietuviešiem bija organizējusi 1. maija lojālitātes parādi. Brauciens notika vaļējās auto mašīnās ar attiecīgiem plakātiem. Parādes rīkotāji baltiešu grupai izsaka savu atzinību.

Klīvlendas akadēmiskās kopas pavasara sarīkojums notiks š. g. 26. maijā, Calvin Hall telpās, 1946 W. 32. ielā. Sarīkojuma atlikums tiks nodots studentu stipendijām. Organizāciju vadības lūdz atbalstīt sarīkojuma labu izdošanos.

GRAND RAPIDI, MIČ.

Amerikas latviešu palīdzības fonda apvienotās nodaļas vadītājs H. Ritums Grand Rapidos paskaidro: „Amerikas latv. pal. fonds gūst arvien lielāku atzīšanu tautiešu vidū. Samērā zemās apdrošināšanas maksas un ļoti ātrā pabalstu izmaksa ir rakstu rigākās fonda priekšrocības iepretim pārējām apdrošināšanas sabiedrībām. Tā kā par iespēju iestāties fondā ir ļoti liela interese arī Mičigenā, tad fonda Mičigenas nodaļa organizē jaunu grupu, kuŗā var pieteikties visi Mičigenā dzīvojošie tautieši. Pieteikšanās termiņš 1962. g. 15. jūnijs. Tuvākus paskaidrojumus sniedz un pieteikšanos pieņem fonda pārstāvji H. Ritums, Grand Rapidos, 1353 Crosby N. W., E. Brože, Kalamazū, 711 Denner, P. Sēkliņš, Saginavā, 1821 Pelon St. un E. Eliņš, Detroitā-12, 13803 Mitchell Ave. Nodaļas vadītajs vēl aizrāda, lai ar pieteikšanos nekavējas.

Latviešu skolas izlaiduma akts un šī mācības gada noslēgums notiks 26. maijā, plkst. 5 p. p., Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes baznīcas apakšējās telpās. Līdz ar šo latviešu skola atzīmēs savu 10 gadu pastāvēšanu, un pieminams vēl, ka visus 10 gadus skolā darbojušies pārzinis V. Libants un skolot. M. Lesniece, pie tam pēdējai audzinātājas darbā aizvadīti veseli 50 gadi.

Ģimenes dienas svinības Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzē ievadīja ar svinīgu dievkalpojumu 13. maijā, kuŗā svētrunu teica lic. theol. Vera Fricsone, bet draudzes jaunatnes pulciņa dāvāto karogu draudzei iesvētīja māc. Kr. Hermanis. Karogu baznīcā ienesa jaunatnes pulciņa dalībnieki Māra Tālberga, Valdis Tālbergs un Liga Buša, tos pavadot dr.priekšniekam prof. O. Jirgensonam un pulc. vaditājai L. Skujai. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notika tālākās ģimenes dienas svinības, kuŗas atklāja prof. O. Jirgensons. Referātu par sievieti un ģimeni lasīja skolot. B. Maine un svētdienas skolas skolēni sniedza piemērotus priekšnesumus, kas lielāko tiesu bija veltīti mātei un ģimenei. Pie gaumīgi klātiem kafijas galdiem risinājās pārrunas draudzīgā noskaņā. Dievkalpojumu baznīcā ar divām dziesmām kuplināja viru ansamblis Kalvis.

V. Z.

Apdrošināšanas speciālista

V. BEBRA

telefons ir PL 9-0266, Toronto.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Ave., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

27. maijā, plkst. 3.00 p. p. Svētdienas skolas noslēguma dievkalpojums.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

27. maijā dievkalpojums nenotiks.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. maijā, plkst. 8 vakarā Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums un svētdienas skolas noslēgums.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Straubs, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas Latviešu ev. - lut. draudzē, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 1.30, Kristus debesbraukšanas dienas pieminas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Dievkalpojumu kuplinās Erika Beltāne ar solo dziesmām.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

3. jūnijā, plkst. 2 p. p., dievkalpojums.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3903.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

27. maijā, plkst. 5. p. p. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma jaunatnes grupas stunda baznīcā.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 3 p. p., Kitsilano baznīcā, dievkalpojums.

Niagarā

3. jūnijā, plkst. 2 p. p., dievkalpojums. māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voltkus, 5438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Trešdien, 23 maijā, plkst. 8.00 vakarā, bībeles stunda (noslēgums).

26. maijā, plkst. 8.00 vakarā, iesvētību bikts dievkalpojums.

Svētdien, 27. maijā, plkst. 1.30 p. p. Trinity Memorial baznīcā iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās brīvm. L. Karlsone; ērģeļu pavadījumi — Edīte Timermane - Ozola.

3. jūnijā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola (noslēgums).

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatevr ielu stūrī.

27. maijā, plkst. 2 p. p. jaunatnes iesvētīšana ar dievgaldu. Solo: Z. Tilga, soprāns, V. Ramiņš, vijole.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road **baznīcas telpās.**